

ระบบศาสนาและความเชื่อ

หมู่บ้านชัยพริก นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดชัยพริกเป็นศูนย์กลางการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาและประเพณีของชุมชน ขณะเดียวกันภายในหมู่บ้านยังมีความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติควบคู่กันไปด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการปฏิบัติในประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคล นอกจากนี้ยังมีพิธีกรรมและประเพณีบางอย่างที่แสดงถึงการดำเนินอยู่ร่วมกันของศาสนาและความเชื่ออย่างกลมกลืน โดยที่นี้ก็จะกล่าวถึงบทบาทของศาสนาพุทธที่มีต่อชาวบ้านชัยพริก ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างวัดชัยพริกกับชาวบ้านเป็นส่วนแรก ส่วนที่สองเป็นการบรรยายถึงความเชื่อทั่วไปของชาวบ้าน ตลอดจนบทบาทของการทรงเจ้า และในส่วนที่สามจะเป็นการบรรยายถึงประเพณี และพิธีกรรมที่ถือปฏิบัติกันมาในชุมชนบ้านชัยพริก ซึ่งจะสะท้อนถึงความเชื่อ ค่านิยม ความร่วมมือในชุมชน ตลอดจนบทบาทของผู้หญิงที่มีส่วนในการสนับสนุนและรักษาประเพณีให้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ศาสนาพุทธ

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านชัยพริก เช่นเดียวกับคนไทยโดยทั่วไปที่นับถือ ชาวบ้านได้ร่วมกันก่อสร้างวัดเพื่อให้เป็นศูนย์กลางปฏิบัติธรรมและประกอบพิธีกรรมร่วมกันของชุมชน ในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา เป็นต้น นอกจากบุญตามเทศกาลแล้วยังมีการทำบุญใส่ป่าสามัคคี และการทำบุญทอดกฐิน เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะเป็นการทอดกฐินจากลูกหลานในหมู่บ้านที่ไปทำงานที่กรุงเทพฯ บุคคลเหล่านี้จะชักชวนคนรู้จักหรือเพื่อน ๆ ที่ทำงานอยู่ด้วยกันให้มาร่วมกันทำบุญ จนชาวบ้านจะพูดกันติดปากว่า เป็นใส่ป่าสามัคคีและกฐินสามัคคีกรุงเทพฯ

ศาสนสถานประจำหมู่บ้านชัยพริก หมู่ที่ 4 คือ “วัดชัยพริก” ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดประชาวิจิตร” เหตุที่เปลี่ยนชื่อเนื่องจาก มีบุคคลผู้ใจบุญผู้หนึ่ง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลบอกว่าเป็นคนจีนชื่อ “นายฮั่ว” แต่ชาวบ้านชัยพริกส่วนใหญ่จะเรียกบุคคลผู้นี้ว่า “ฮากัง” เป็นคนกรุงเทพฯ แต่มีที่ดินอยู่ที่หมู่บ้านชัยพริก ท่านได้บริจาคที่ดินให้กับทางวัดเพื่อประกอบศาสนกิจ ทำให้อาณาเขตของวัดมีขนาดกว้างขวางยิ่งขึ้น และให้เปลี่ยนชื่อวัดชัยพริก เป็นวัดประชาวิจิตร แต่ถึงอย่างนั้นชาวบ้านก็เรียกวัดชัยพริกกันจนติดปากแล้ว นอกจากวัดชัยพริกจะเป็นวัดประจำหมู่ที่ 4 แล้ว ยังเป็นวัดประจำหมู่ที่ 7 หมู่บ้านไทรงามอีกด้วย

วัดชัยพริกนี้มี “หลวงตาด้วง” หรือ “หลวงปู่ด้วง” อายุ 87 ปี ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดชัยพริก ท่านเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้ความเคารพและนับถือมาก นอกจากหลวงตาด้วงแล้ว วัดชัยพริกยังมีพระอีกรูปหนึ่ง คือ “หลวงพ่อผอง” หรือ “หลวงพ่อใหญ่ผอง” อายุ 70 ปี โดยทราบมาว่าพระทั้ง 2 รูปนี้บวชมาได้ไม่ต่ำกว่าคนละ 10 ปี และเป็นพ่อประจำวัดชัยพริกนี้ด้วย นอกนั้นก็จะเป็นเพียงพระที่มากอยแวะเวียนและมาขอจำวัดเท่านั้น ปัจจุบันนี้วัดชัยพริกนี้จะไม่มีการบวช ไม่มีพระบวชเรียน เนื่องจากโรงเรียนอยู่ตรงข้ามห้อง ๆ กับวัดไม่ไกล แต่ก็จะมีการบวชเป็นสามเณรบางในช่วงก่อนเดือนเข้าพรรษา คือ เดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน สมัยก่อนพ่อแม่จะให้ลูกชายบวชเมื่ออายุได้ 7-8 ปีขึ้นไป แต่หลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา จึงเปลี่ยนมาบวชหลังจากที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว การบวชเป็นสามเณรก็เพื่อเป็นสิริมงคลแก่คนและพ่อแม่ แต่ปัจจุบันไม่ค่อยมีการมาบวชเป็นสามเณรแล้ว เนื่องจากชาวบ้านยังมีความจำเป็นต้องอาศัยลูกชายช่วยทำงานบ้าน และเลี้ยงโคนม เป็นต้น

วัดชัยพริก จะมีพระสงฆ์จำพรรษาประจำอยู่เพียง 2 รูปในหน้าแล้ง และจะมีมากขึ้นประมาณ 4-6 รูป ในช่วงเข้าพรรษา เป็นเช่นนี้มาแต่เดิม หลวงตาด้วงได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่ถนนหน้าวัดยังเป็นถนนลูกรัง จนปัจจุบันทางการได้ตัดถนนลาดยางผ่านหน้าวัด หลวงตาด้วงท่านได้จัดระเบียบการปฏิบัติศาสนกิจของสงฆ์ และระเบียบการบริหารวัดอย่างเข้มงวด พระสงฆ์ในความปกครองของท่านต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ คือ ดั้นขึ้นทำวัตรเช้า ออกบิณฑบาตตามบ้านทุกวัน นอกจากป่าวไซ้ ฉันอาหารร่วมกันและทำวัตรเย็น จากนั้นปล่อยตามอัธยาศัย ใครรักจะปฏิบัติธรรมก็ปฏิบัติต่อ ใครจะดูหมิ่นหรือให้หยาบช้าหลวงตาท่านก็อนุโลม แต่หลวงตาด้วงท่านถือปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด แม้แต่ในปัจจุบันท่านชรภาพแล้วท่านก็ยังออกเดินบิณฑบาตเป็นประจำทุกวัน ประกอบกับชาวบ้านชัยพริกโดยเฉพาะผู้หญิงที่อายุมาก จะมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนามาก ส่วนใหญ่จะศรัทธากันทุกเช้าด้วยข้าวเหนียว อาหารคาวหวาน และดอกไม้ หรือช่วงเย็นบางวันก็ไปนั่งฟังคำสั่งสอนของหลวงตาด้วง ส่วนในวันพระจะนำปิ่นโตอาหารไปถวายพระภิกษุที่วัด

ทางด้านการบริหาร กรรมการวัดชัยพริกจะมีกำนันตำบลมิตร์ภาพเป็นประธานโดยตำแหน่ง มีไวยากรณ์และบรรณนายก ซึ่งจะต้องแต่งตั้งเสนอเจ้าคณะอำเภอรับทราบ แต่สำหรับวัดชัยพริกในสมัยหลวงตาด้วงนี้ กรรมการวัดไม่ค่อยมีส่วนในการบริหารของวัด หลวงตาด้วงมักตัดสินใจสั่งการด้วยตนเองเสมอมา ในการทำงาน เาคนที่มาช่วยงานเฉพาะงานนั้น ๆ เป็นกรรมการ ซึ่งมีชาวบ้านบางคนที่มาช่วยงานวัดเป็นประจำและทำบุญให้วัด คนอื่น ๆ ก็จะมาช่วยงานถ้ามีโอกาสไปให้รู้ แต่บางทีก็ติดธุระมาได้ ดังนั้นรายชื่อกรรมการวัดจึงไม่แน่นอน เนื่องจากเสนอไปนานแล้วบางคนก็เสียชีวิตไปแล้ว หลวงตาด้วงจึงถือเอาการปฏิบัติงานจริงเป็นสำคัญ โดยทุกคนก็มีโอกาสเป็นกรรมการวัดกันทั้งนั้นถ้าเข้ามาช่วยวัดทำงาน แต่ที่แน่นอนที่สุด คือ กรรมการวัดไม่มีผู้หญิงได้รับแต่งตั้ง

ช่วงเข้าพรรษา หลวงคาค้างจะสอนและฝึกอบรมพระสงฆ์บวชใหม่ ในการทำวัตรและปฏิบัติธรรม โดยปัจจุบันหลวงพ่อใหญ่ของบวชเรียนกับท่านมา 10 กว่าพรรษา สามารถสอนพระธรรมแทนท่านได้แล้ว แต่ในการอบรมพระสงฆ์ของท่านนั้น พระสงฆ์บวชใหม่และชาวบ้านจะมีทั้งชอบและไม่ชอบ เพราะเห็นว่าเข้มงวดเกินไป ที่ชอบก็จะหาอุบายมาบวชกับท่าน สำหรับทัศนคติของหลวงคาค้างท่านเห็นว่า การที่มีพระสงฆ์มาบวชอยู่กับท่านนือรูปนั้น ดีกว่าการรับไว้มากรูป เนื่องจากการรับไว้มากรูปนั้น จะมีประสบปัญหาในเรื่องการประพฤติปฏิบัติพระธรรมวินัย ไม่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ข้อวิตกกังวลของท่านในขณะนี้ คือ จะไม่มีผู้มาสืบทอดการทำงานบริหารวัดต่อไป เนื่องจากท่านและหลวงพ่อใหญ่ของก็อายุมากกันแล้ว คนที่บ้านซับพริกไม่มีใครประสงค์จะบวชแทน แม้บางคนจะอายุมากแล้วก็ยังมีหวังกันอยู่

สำหรับพระสงฆ์บวชใหม่นั้น นอกจากจะต้องปฏิบัติธรรม และศาสนกิจของพระเป็นประธานแล้ว ยังเป็นกำลังในการช่วยงานของวัด เช่น จัดศาลาวัดสำหรับงานทำบุญ เป็นต้น ในระหว่างพระสงฆ์ใหม่จำพรรษาอยู่นั้น จะมีบรรดาพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ และแฟนสาว มากอวยวแะเวียนไม่ได้ขาด และยังเข้ามาดูแลวัด อีกทั้งช่วยงานวัดในช่วงนี้ด้วย ส่วนวันที่จะมีผู้มาทำบุญกันมาก ได้แก่ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ดักบาตรเทโว โดยเฉพาะวันสงกรานต์จะมากันทุกเทศ ทุกวัย หรือแม้กระทั่งคนที่ไม่เคยมาวัดเลย และคนที่ออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน ก็จะหาโอกาสกลับมามาทำบุญในวันนี้

ช่วงเข้าพรรษาจะมีกลุ่มถือศีลวันพระเป็นผู้หญิงทั้งสิ้น อายุโดยเฉลี่ย 50-80 ปี ซึ่งมีประมาณ 14 คน โดยถูกหลานจะขี่รถมาส่งในคอนเข้าและมารับในวันรุ่งขึ้น แต่บางที่ถูกหลานมารับไม่ได้ ก็จะเดินกลับบ้านเอง ซึ่งการเดินทางมาทำบุญที่วัดบ้านซับพริกในสมัยก่อน ชาวบ้านจะเดินมากันเป็นปกติ ตั้งแต่ทางเดินยังเป็นพื้นดิน มีดินไม้รุ่มร้นตลอดทาง แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงเป็นถนนลาดยางสำหรับให้รถวิ่งแล้ว พื้นถนนจะร้อนเดินไม่สบาย อีกทั้งชาวบ้านเคยชินกับการใช้รถมอเตอร์ไซด์ รถยนต์ เป็นพาหนะ เมื่อออกนอกบ้าน ดังนั้นการเดินทางจึงกระทำเมื่อจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น นี่อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ชาวบ้านไม่มาทำบุญที่วัดอย่างสม่ำเสมอ เพราะมักจะป่นกันว่าไม่มีรถมาส่ง

วัดซับพริก นอกจากจะเป็นที่พึ่งพาทางใจของชาวบ้านแล้ว ยังเป็นสถานที่ทำกิจกรรมอื่น ๆ ของชาวบ้าน ในลักษณะดังนี้

1. เป็นสถานที่พบปะพูดคุยของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้หญิงอายุมากเนื่องจากจะมีความสนิทสนมกับเจ้าอาวาส

2. เป็นสถานที่นัดพบเพื่อทำสัญญากู้ยืมเงิน เป็นสถานที่อบรมอาชีพชาวบ้าน เนื่องจากเมื่อมาตกลงกันที่วัดทำให้ผู้กู้ยืมไม่กล้าเบี้ยวเงินเพราะกลัวถึงศักดิ์สิทธิ์ และที่วัดมีต้นไม้ร่มรื่น เงียบสงบ มีที่พักพิงสะดวกในการนัดประชุม
3. เป็นสถานที่จัดงานมหรสพ ส่วนใหญ่เป็นการแสดงหมอลำ ชาวบ้านมักจะใช้สถานที่ของวัดขับพริก
4. เป็นสถานที่ที่ชาวบ้านสามารถยืมภาชนะเครื่องครัวสำหรับใช้ในงานพิธีต่าง ๆ หรือแม้แต่ยืมไปจัดงานพิธีที่บ้าน เช่น งาน ขาม มีด พรำ เขียง แก้วน้ำ หม้อขนาดต่าง ภาชนะบรรจุน้ำดื่ม ตลอดจนโต๊ะหมู่บูชา เป็นต้น

จึงอาจกล่าวได้ว่า ชาวบ้านขับพริกเป็นพุทธศาสนิกชนที่พึ่งพาวัดในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับสังคมและระดับปัจเจกบุคคล อันก่อให้เกิดความสุขสงบทางด้านจิตใจ และนอกจากนี้ทางวัดขับพริกยังเป็นศาสนสถาน ที่ประกอบกิจกรรมของชาวบ้านในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนาและพิธีกรรมอีกด้วย

ความเชื่อ

โดยทั่วไปแล้ว ชาวบ้านขับพริกมีความเชื่อในเรื่องของบาป-บุญ และในเรื่องการเกิดใหม่ในชาติหน้า ซึ่งจะเห็นได้จากการตักบาตรทำบุญของคนในหมู่บ้านที่เชื่อว่า หากตักบาตรอะไรไปเมื่อตายไปก็จะได้รับประทานสิ่งนั้น การเชื่อว่าจะทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว รวมทั้งประเพณีการเก็บกระดูกของผู้ตาย จะมีการให้พระสงฆ์บังสุกุลให้ไปเกิดในภพหน้า เป็นต้น

สำหรับความเชื่อในเรื่องสิ่งมีอำนาจเหนือธรรมชาติ (SUPERNATURALISM) นั้น ชาวบ้านขับพริกมีความเชื่อเหมือนกับคนในภาคอีสานทั่วไปในการทำพิธีอันวอนขอเรื่องถึงศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากิน การดำเนินชีวิตของคน ได้แก่ ความเชื่อเรื่องเจ้าพ่อบุญถือ ความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ (ผีตาชาย) ความเชื่อเรื่องผีบ้านผีเรือน ความเชื่อเรื่องเจ้าป่าเจ้าเขา ความเชื่อเรื่องศาลพระภูมิ ตลอดจนความเชื่อในเรื่องนิทานพื้นบ้าน

ความเชื่อเรื่องเจ้าพ่อบุญถือ

นอกจากความเชื่อในพุทธศาสนาแล้ว เจ้าพ่อบุญถือก็เป็นอีกความเชื่อหนึ่งที่ชาวบ้านขับพริกให้ความเคารพบูชา โดยประวัติของเจ้าพ่อบุญถือมีอยู่ว่า

เจ้าพ่อบุญถือ เดิมเป็นสามัญชน ชื่อ “ นายบุญถือ ” เป็นคนอำเภอมวกเหล็ก อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมวกเหล็กใน หมู่ที่ 3 ซึ่งขณะนั้นพื้นที่แถบนี้ จะถูกเรียกว่าเป็น “ ดงพญาไฟ ” เนื่องจากสมัยนั้น

หมู่บ้านส่วนใหญ่จะอยู่ติดกับป่า ไม่เป็นที่โล่ง ไม่มีถนนเหมือนเช่นทุกวันนี้ และในพื้นที่แถวหมู่บ้านมวกเหล็กใน ชาวบ้านจะเปรียบเปรยว่า เป็นป็นเสือป่าช้าง เพราะมีสัตว์ป่าที่เป็นอันตรายอยู่มาหลาย อาทิ เสือ ช้างป่า งู เป็นต้น และทางรถผ่านยังไม่มี มีแต่เพียงทางคนเดินกับทางเกวียน เวลาจะเดินทางไปไหนก็ต้องใช้เกวียนเพื่อความปลอดภัย ขณะนั้นนายบุญถือประอาฬรทำไร่ข้าวโพด ซึ่งการทำไร่ข้าวโพดจะต้องไปทำที่เชิงเขา ราคาขายข้าวโพดจะตกถึงละ 3-5 บาท ต่อมานายบุญถือก็ล้มป่วยลงเป็นโรคไข้มาลาเรียหรือไข้จับสั่น ซึ่งขณะนั้นจะเป็นโรคที่เป็นกันมาก ระบาดกันไปทั่ว และที่สำคัญยังไม่มียารักษาจึงเป็นโรคที่รักษาไม่หาย ใครเป็นไข้มาลาเรียก็รอความตายอย่างเฉยชานายบุญถือจึงทำงานไม่ไหว ก็เลยย้ายตนเองมาอยู่ที่หมู่บ้านมวกเหล็กนอก หรือปัจจุบันเปลี่ยนเป็นหมู่บ้านมิตรภาพ หมู่ที่ 1 เพราะหมู่บ้านนี้สภาพแวดล้อมอันตรายน้อยกว่าที่หมู่บ้านมวกเหล็กใน แต่ถึงอย่างนั้น ในที่สุดนายบุญถือก็มาตายที่หมู่บ้านมวกเหล็กนอกนี้ด้วยโรคไข้มาลาเรีย หลังจากที่นายบุญถือตายได้ไม่นาน ก็ได้มาลงร่างทรงของคนในหมู่บ้าน บอกกล่าวถึงความเป็นมาและความต้องการของคนที่จะให้ชาวบ้านก่อตั้งศาลเจ้าพ่อบุญถือเพื่อเคารพบูชา ประกอบกับมีชาวบ้านบางคนเดือดร้อนและได้มาขอความช่วยเหลือแก่ท่าน ก็ประสบความสำเร็จ จึงได้มาก่อตั้งศาลเจ้าพ่อบุญถือไว้ และชาวบ้านก็ให้ความเคารพบูชามาจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันมีศาลเจ้าพ่อบุญถืออยู่หลายศาลมาก เนื่องจากชาวบ้านบางบ้านต้องการความเป็นตะควงและความเป็นส่วนตัวในการเคารพบูชา จึงได้ก่อก่อตั้งศาลขึ้นมาเอง และจะไปบอกกล่าวแก่ท่าน ว่าคนได้ก่อก่อตั้งศาลเจ้าพ่อบุญถือขึ้นมา แล้วขอให้ท่านได้รับรู้และมาแวะเยี่ยมเยือน ดูแลความเป็นอยู่ของคนในบ้านด้วย

การจัดงานเช่นไหว้เจ้าพ่อบุญถือ จะจัดกันทุกเดือน 6 ขึ้น 6 ค่ำของทุกปี โดยเจ้าภาพผู้จัดงานของทุกปีคือ ค่ายวอที่ชาวบ้านมักจะเรียกกันว่า “จำหวอ” เป็นคนภายในหมู่บ้านและมีความศรัทธาในเจ้าพ่อบุญถือเป็นอย่างมาก โดยแต่ละบ้านจะส่งสมาชิกในครอบครัวเป็นตัวแทนไปกราบไหว้และถวายอาหารคาวหวาน แม้แต่ญาติพี่น้องที่แต่งงานอพยพโยกย้ายไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่อื่นเมื่อถึงวันไหว้เจ้าพ่อบุญถือก็จะกลับมาเพื่อกราบไหว้และถวายอาหาร หากคิดฐานะไม่สามารถมาได้ ด้วยกรณีใดก็ตาม ก็มักจะส่งเงินมาให้ญาติพี่น้องของคนนำไปซื้อของถวาย การเช่นไหว้ส่วนใหญ่ นั้นของที่นำมาไหว้ จะเป็นอาหารคาวหวาน ผลไม้ตามเทศกาล และดอกไม้ จำพวก หัวหมู เป็ด ไก่ กุ้ง ส้ม ขนมห่มขี้ขาวคัมแดง หมาก พุด พวงมาลัย เป็นต้น และที่ขาดไม่ได้คือ เหล้าขาว และบุหรี่ ชาวบ้านว่ากันว่าเจ้าบุญถือชอบคัมเหล็กและสูบบุหรี่ โดยในวันงานชาวบ้านขับพริกและชาวบ้านใกล้เคียงจะมารวมกันที่ศาลเจ้าพ่อบุญถือศาลใหญ่ ซึ่งอยู่ตรงทางเข้าหมู่บ้าน ก่อนวันงานจะมีการทำความสะอาดสถานที่ จัดตกแต่งสถานที่ ประดับประดาไปด้วยดอกไม้ธูปเทียน ชาวบ้านจะมีรวมกันในวันงานช่วงเช้า พร้อมทั้งนำสิ่งของที่ตนต้องการนำมาเช่นไหว้ของแต่ละครอบครัว มาวางหน้าศาล ซึ่งจะมีการจัดเตรียมพื้นที่วางไว้ใครมาก่อนก็วางใกล้ศาลแล้วก็จุดธูปไหว้เจ้าพ่อบุญถือ ส่วนใครมาทีหลังก็วางคดหลังกันไปแล้วจุดธูปไหว้เจ้าพ่อบุญถือเช่นกัน ชาวบ้านจะมารวมกันทั้งหมดไม่เกินเวลา 10.00 น. หลังจากนั้นจำหวอก็จะเป็นผู้นำกล่าวสักการะเจ้าพ่ออีกครั้งหนึ่ง

พร้อมทั้งจุดรูป ร่องนรูปเกือบหมดยกเว้น ก็ประมาณเวลา 11.30 น. ก็เป็นอันเสร็จพิธีซึ่งจะเสร็จก่อนเที่ยง หลังจากนั้นชาวบ้านก็จะนำของที่เตรียมมา มาล้อมวงกันรับประทานพร้อมทั้งตั้งสรรค์ชुकุชุกกันที่หน้าศาลเจ้าพ่อ เมื่อรับประทานอาหารกันเสร็จก็ช่วยกันทำความสะอาดสถานที่ และแยกย้ายกันกลับบ้าน

นอกจากงานประจำปี การเซ่นไหว้เจ้าพ่อบุญถือก็ยังมีการไหว้ตามแรงศรัทธาของแต่ละบ้าน โดยหากบ้านใดมีการตั้งศาลเจ้าพ่อขึ้นมาเอง ก็จะไหว้ที่บ้านคน ส่วนบ้านใดไม่มีศาลเจ้าพ่อและไม่สะดวกที่จะไปไหว้ที่ศาลเจ้าพ่อ ก็จะเซ่นไหว้ที่บ้านคนและใช้การระลึกถึงท่าน ส่วนในเรื่องการขนานศาลกล่าวต่อเจ้าพ่อนั้น โดยมากจะขนานในเรื่องขอให้ครอบครัวอยู่กันอย่างมีความสุข ขอให้ขายที่ดินได้ในราคาดี ขอให้โคนมหายป่วยและผลิตนมได้จำนวนมาก ๆ เป็นต้น เมื่อสำเร็จก็จะมาแก้บนต่อเจ้าพ่อ ของที่นำมาแก้บนกันมากที่สุด คือ การรำกลองยาว การเล่นตลก เนื่องจากชาวบ้านเชื่อกันว่าเจ้าพ่อชอบดู การรำกลองยาวนั้นจะเป็นที่นิยมมากกว่า เนื่องจากราคาถูกกว่าและสะดวกรวดเร็ว การรำกลองยาวจะมีอยู่ 2 ชุด คือ ชุดใหญ่ ประกอบไปด้วยผู้รำจำนวน 20 คน และชุดเล็ก จะประกอบไปด้วยผู้รำจำนวน 10 คน ใช้เวลาประมาณ 20 นาที โดยจะตีเป็นเพลง แต่การขนานนั้นก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ รายได้ของผู้ขนาน เรื่องที่ขนานว่าธรรมดาหรือร้ายแรง ขนมากขนน้อย และความสะดวกของผู้ขนานด้วย เพราะบางคนก็ไม่ได้ขนานการแสดงดังที่กล่าวมา อาจขนานพวก อาหาร ผลไม้ พวงมาลัย เหล้าขาว บุหรี่ แทน

เจ้าพ่อบุญถือจะมีการประทับทรงอยู่เป็นประจำ โดยมีผู้เป็นร่างทรงของท่าน ดังนี้

1. ในอดีตร่างทรงคนแรกของเจ้าพ่อ คือ นางบุญ บุญพรหม หรือชาวบ้านมักเรียกว่า “แม่เฒ่าพวง” ได้เสียชีวิตแล้วด้วยโรคชรา
2. คนต่อมา คือ “แม่เฒ่าแดง” ซึ่งก็กำลังจะเสียชีวิตด้วยโรคชราเช่นกัน
3. คนปัจจุบัน คือ “นางละออ ฉาตานนท์” อายุ 57 ปี

การที่จะเป็นร่างทรงเจ้าพ่อนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับเจ้าพ่อบุญถือซึ่งท่านจะเป็นผู้เลือกเอง โดยวันคิดินดีท่านก็จะลงร่างทรงเอง แต่เป็นที่สังเกตได้ว่าร่างทรงทุกคนที่เจ้าพ่อประทับทรงจะเป็นผู้หญิง แม่เดิมบอกว่เพราะผู้หญิงจิตอ่อนควบคุมง่ายและมีความศรัทธามากกว่าผู้ชาย ปัจจุบันเมื่อเจ้าพ่อลงมาประทับร่างทรงนั้น จะมี “นางสังเวียน ทูทศิริ” หรือชาวบ้านมักเรียกกันว่า “ชายสังเวียน” ทำหน้าที่เป็นล่ามให้กับเจ้าพ่อและผู้ร่วมพิธี เนื่องจากคำพูดแต่ละคำที่เจ้าพ่อกล่าวออกมา ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะเข้าใจผิดจึงทำให้น่าไปปฏิบัติไม่ถูก คำที่ทำให้ชาวบ้านเข้าใจผิดบ่อย ๆ คือ

คำว่า “เงิน” เรียกว่า “ข้าง”

“ผู้หญิง”	เรียกว่า	“บั๊ก”
“ผู้ชาย”	เรียกว่า	“อี”
“มิด”	เรียกว่า	“แจ๊ง”
“สว่าง”	เรียกว่า	“มิด”

ส่วนใหญ่คำต่าง ๆ มักจะเรียกกลับกัน ชายสังเวียน เด่วว่า เมื่อก่อนคอนชายยังเด็กก็ไม่เข้าใจ แต่เพราะคนทรงเจ้าคนแรกคือชายบุญมี บุญพรหมหรือแม่เฒ่าพวกคอนที่ยังมีชีวิตอยู่ ได้เป็นผู้สอน และแนะนำ ประกอบกับที่ชายสังเวียน ไปดูเขาเข้าทรงบ่อย ๆ จึงเกิดความชำนาญ ต่อมาเมื่อชาวบ้าน ไปดูพิธีแล้วไม่เข้าใจก็จะมาถามชายสังเวียน ชายสังเวียนจึงเป็นล่ามโคขบวิชาย และที่บ้านของชายสังเวียนก็ปลูกสร้างศาลเจ้าพ่อบุญถือด้วย ก่อนหน้านี้นายจะกราบไหว้บ่อยเพราะเลี้ยงโคนม จะขอไม่ให้โคนมเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ต่อมาลูกสาวคนที่ช่วยชายเลี้ยงโคนมตายจากไปด้วยโรคมะเร็งเต้านม ชายจึงเลิกเลี้ยงโคนม เนื่องจากทำคนเดือดร้อนไม่ไว้ ปัจจุบันจึงทำไร่ข้าวโพด ปลูกต้นกล้วย ปลูกผักสวนครัว และเลี้ยงเป็ด ไก่ ไปตามกำลังและพอเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง

นอกจากร่างทรงที่กล่าวมาแล้วนั้น บางครั้งเจ้าพ่อบุญถือยังเข้าร่างผู้หญิงคนอื่น ๆ อีก แต่เหตุการณ์ที่เกิดว่าท่านมาเข้าเพราะอะไร ดังที่แม่เฉลิมมารดาของผู้ใหญ่บ้านได้เล่าให้ฟังหลาย ๆ เหตุการณ์ ดังนี้

เจ้าพ่อบุญถือท่านจะเข้าร่างเฉพาะผู้หญิงคนที่ตกใจง่าย ขวัญอ่อน โขขบางครั้งที่ผู้หญิงคนนั้นอาจไม่ใช่คนในลักษณะนี้แต่เดิม แต่มีเหตุที่ทำให้บางช่วงกลายเป็นคนขวัญอ่อน ท่านก็จะมาเข้าในช่วงนั้นหากท่านต้องการเข้าร่าง โดยผู้ที่ถูกเข้าร่างจะมีอาการง่วงนอนขึ้นมาอย่างกระทันหัน แล้วก็ล้มลง แม้ว่าขณะนั้นอาจกำลังเดินหรือยืนอยู่ และพอมีคนพะตุงขึ้นหรือถูกขื่นเองได้นั้น ก็จะมีอาการตื่นไปทั้งตัวและผู้เป็นเลี้ยงผู้ชายในลักษณะว่า “กูมาจากโน้น กูมาจากนี้ กูจะไปดูตรงโน้น กูจะไปดูตรงนี้ กูเหนื่อย” แบบนี้เป็นต้น แล้วชาวบ้านแถวนี้ก็จะรู้ว่าเจ้าพ่อบุญถือได้เข้าร่างของผู้หญิงคนนี้แล้ว ชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่กลัวนอกจากคนที่ยังไม่เคยเห็นและเด็ก ๆ แต่ชาวบ้านคนที่เคยเห็นอยู่เป็นประจำก็จะมาถามไถ่เจ้าพ่อว่า ท่านมาจากไหน จะไปที่ไหน และก็จะถามเรื่องของตน

แต่มีอยู่ครั้งหนึ่งได้มาเข้าร่างของนางจันทน์แล้วท่านก็ไม่ยอมออก ชาวบ้านมาช่วยกันพูด ยังไง เจ้าพ่อบุญถือท่านก็ไม่ออกจากร่างนางจันทน์ สุดท้ายชาวบ้านจึงได้มาตามแม่เฉลิมคนเก่าคนแก่ของหมู่บ้าน และมีความศรัทธาคอเจ้าพ่อ ให้มาช่วยพูดกับเจ้าพ่อที่มาเข้าร่างนางจันทน์ เมื่อมาถึงแม่เฉลิมก็ไปนั่งพับเพียบตรงหน้าร่างทรงเจ้าพ่อ แล้วถามเจ้าพ่อว่า “เจ้าพ่อเป็นอะไร คิดใจอะไรกับ

มันจึงไม่ยอมออก” เจ้าพ่อไม่พูดอะไรแต่มองตาแม่เจติมด้วยแววตาโมโหและดุ จนแม่เจติมกลัวจนถูก แต่ก็ยังทำใจให้กล้าและพูดกับเจ้าพ่อต่อว่า “เจ้าพ่อจะเอาอะไรกับมัน มันก็บ้า ๆ บอ ๆ” คราวนี้เจ้าพ่อขอมพูดและบอกว่า “ มันอิงป็นข้ามหัวดู คุณาตุแลปกปึกรักษาบ้านช่องมัน แล้วมันยังมาอิงป็นข้ามหัวดู ดูไม่ให้อภัยมันหรอก” แม่เจติมจึงต้องทำพิธีขอขมาต่อเจ้าพ่อเป็นการใหญ่ เจ้าพ่อท่านจึงยอมออกจากร่างนางจันทน์ แล้วแม่เจติมจึงได้มาถามไถ่ถึงเรื่องราวต่าง ๆ จึงได้ความว่านายทิดสามีของนางจันทน์เดิมเหล่าแม่แล้วนำป็นออกมาอิงแก่่น บังเอิญในคอนนั้นเจ้าพ่อบุญถือท่านกำลังตรวจดูความเรียบร้อยของบ้านช่องภายในหมู่บ้านอยู่ นายทิดก็อิงป็นข้ามหัวท่านจึงทำให้เจ้าพ่อโมโหนายทิด จึงมาเข้าร่างนางจันทน์ภรรยานายทิด

อีกครั้งหนึ่ง นางสาวแดนซึ่งเป็นลูกหลานของคนในหมู่บ้าน ได้กลับมาเยี่ยมบ้านหลังจากไปทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ จึงได้มากราบแม่เจติม แม่เจติมก็ได้พูดคุยถามไถ่ทุกข์สุข นางสาวแดนก็ได้เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ตนได้ประสบให้ฟัง และในระหว่างนั้นก็ช่วยแม่เจติมสับมะละกอเอาไว้ตำส้มตำ แต่พอเวลาผ่านไปซักพักใหญ่ แม่เจติมก็นึกสงสัยว่าทำไมนางสาวแดนเงียบไป เมื่อก็ยังพูดอยู่แจ้ว ๆ แต่ตอนนี้มันกลับเงียบและนั่งก้มหน้าอยู่อย่างเคียว เนื่องจากแม่เจติมมีความชำนาญในเหตุการณ์หลาย ๆ ครั้งที่ประสบ จึงทราบว่เจ้าพ่อบุญถือได้มาลงร่างนางสาวแดนแล้ว แม่เจติมจึงวิ่งไปกราบไหว้ศาลเจ้าพ่อบุญถือที่อยู่ใกล้ที่สุด ท่านจึงออกจากร่างนางสาวแดน และอีกวันแม่เจติมกับนางสาวแดนก็ได้ไปทำความสะอาด พร้อมทั้งนำพวงมาลัยและเปลี่ยนน้ำจากโอ่งที่ศาลให้ท่านเสียใหม่

แม่เจติมยังเล่าอีกว่า เคยเห็นเจ้าพ่อบุญถือ เมื่อครั้งที่บ้านยังทำไร่ข้าวโพดอยู่ ตอนนั้นประมาณ 11.00 น. หรือชาวบ้านจะเรียกว่า 5 โมงเช้า แม่เจติมกำลังตากถุ่น (หมายถึงการถางหญ้าเพื่อใช้พื้นที่ในการปลูกข้าวโพด) อยู่ ก็มีความรู้สึกว่ามีผู้ชายเดินผ่านไปใต้เสื่อมะอ่อม กางเกงขาถียวแต่ไม่ได้มองอย่างชัดเจน เพราะคิดว่าเป็นสามีคน ก็เลยไม่ได้สนใจอะไร ก็ก้มหน้าตากถุ่นไปเรื่อย ๆ ซักพักก็นึกสงสัยว่าทำไมสามีไม่เดินเข้ามาหาตนเลยเงยหน้าขึ้นดู แต่กลับเห็นว่าผู้ชายคนนั้นกำลังเดินอย่างเร่งรีบตรงไปยังศาลเจ้าพ่อบุญถือ โดยก้มหน้าไม่ยอมให้แม่เจติมเห็นหน้า แล้วก็หายไปในศาลเจ้าพ่อเลข ขณะนั้นแม่เจติมก็ยังไม่แน่ใจคิดว่าเป็นสามีของคนอยู่ เมื่อเสร็จจากการตากถุ่น แม่เจติมก็เดินกลับบ้านแล้วเดินขึ้นไปถามสามีว่า “เมื่อไหร่ก็ไปเก็บขนุนในไร่หรือ” สามีก็ตอบว่า “ฉันไปเมื่อไหร่ ฉันไม่ได้ไปหรอก” จึงทำให้แม่เจติมเชื่อว่าเป็นเจ้าพ่อบุญถือมาปรากฏตัวให้เห็น แม่เจติมยังเล่าอีกว่า ทุก 8 ค่ำ 15 ค่ำ วันพระของทุกเดือน จะมีบ้านบางหลังตลับกันไป โดยเฉพาะบ้านของแม่เจติม ที่จะได้ยินเสียงผีเท้าเดินบนบ้าน ทั้ง ๆ ที่ภายในบ้านไม่มีคนอยู่ แต่พอขึ้นไปดูก็ไม่พบใคร แต่ชาวบ้านก็ไม่กล้าเพราะเชื่อว่าเจ้าพ่อบุญถือท่านมาปกปึกรักษาบ้านเรือนให้พร้อมเย็นเป็นสุข

จากการบอกเล่าของชาวบ้านเกี่ยวกับหน้าที่ของเจ้าพ่อบุญถือนั้น พอจำแนกได้ ดังนี้

1. หน้าที่ต่อสังคม ท่านจะคอยปกป้องรักษาภูมิลานในหมู่บ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข คอยเฝ้าอำนาจให้การประกอบอาชีพดำเนินไปด้วยดี คอยปิดป้องภัยพิบัติที่จะนำความเสียหายมาให้แก่ภูมิลานในหมู่บ้าน อาทิ ภัยจากดินฟ้าอากาศ นอกจากนี้ยังคอยรักษา ศักดิ์สิทธิ์ ตลอดจนทรัพย์สินอื่น ๆ ของภูมิลานให้ปลอดภัย

2. หน้าที่ต่อปัจเจกบุคคล หากชาวบ้านคนใดได้รับความเดือดร้อน เช่น ไม่ต้องการถูกเกณฑ์ทหาร เจ็บไข้ได้ป่วย ทรัพย์สินของมีค่าสูญหาย โคนมเกิดโรคแทรกแซง จะมีการบนบานศาลกล่าวขอให้เจ้าพ่อบุญถือช่วยเหลือคนให้พ้นจากภัยพิบัติ และสิ่งๆ ที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนต่าง ๆ เมื่อบังเกิดผลตามที่คาดหวัง ผู้ที่ได้บนบานเอาไว้ก็จะนำเครื่องเซ่นไหว้ไปถวาย หรือเรียกว่าเป็นการแก้บน นอกจากนี้ชาวบ้านที่จะเดินทางไกล เช่น ภูมิลานของคนในหมู่บ้านเดินทางมาทำงานที่กรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด หรือเดินทางไปเรียนหนังสือที่ตัวอำเภอหรือตัวจังหวัด เหล่านี้ก็จะบอกกล่าวแก่ศาลเจ้าพ่อบุญถือให้ปกป้องรักษาให้ปลอดภัยตลอดการเดินทาง

ชาวบ้านชัยพริกสามารถติดต่อกับเจ้าพ่อบุญถือได้โดยผ่านร่างทรง ซึ่งมักจะเป็นผู้หญิงอายุมาก เป็นคนในหมู่บ้าน และมีล้ามแปลอีกทีหนึ่ง

ความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ (ผีตาชาย)

ชาวบ้านชัยพริกได้สืบทอดความเชื่อในเรื่องผีตาชาย โดยเล่าสืบต่อกันมาว่า ผีตาชายเป็นวิญญาณของบรรพบุรุษ ที่คอยปกป้องรักษาภูมิลาน การที่ชาวบ้านเรียกว่า “ผีตาชาย” นั้น มาจากบรรพบุรุษของฝ่ายแม่ เนื่องจากบ้านที่ไหว้จะเป็นบ้านที่มีลูกสาวและแต่งงานแบบให้ลูกเขยเข้าบ้าน ส่วนบ้านพวกลูกชายก็จะกลับไปไหว้ในบ้านของตน แต่ถ้าหากว่าใครไม่มีลูกสาวมีแต่ลูกชายก็จะเรียกว่า “ผีบรรพบุรุษ” หรือ “ผีปู่ตา” ก็ได้ หรือบางบ้านอาจนำมารวมกันและไหว้พร้อมกันก็มี ผีบรรพบุรุษหรือผีตาชายนี้นั้น บรรดาภูมิลานจะให้ความเคารพนับถือและยำเกรงเป็นอย่างมาก เมื่อบรรพบุรุษตายไป เชื่อกันว่าวิญญาณของท่าน จะยังคงสิงสถิตอยู่ตามบ้าน ดันไม้ และบริเวณบ้านภูมิลานที่มีความเคารพนับถือ อาทิ อารามบรรพบุรุษอยู่ ก็จะตั้งศาลตาชายขึ้นให้เป็นที่สิงสถิตของวิญญาณบรรพบุรุษ แต่ก็มีบางครั้งที่ตั้งขึ้นด้วยจุดประสงค์อื่น อย่างกรณีของชายสังเวียน ที่เป็นล้ามของเจ้าพ่อบุญถือ ตั้งศาลขึ้นเพื่อรักษาภูมิลานที่ป่วยเป็นโรคมะเร็งเต้านม โดยมีเพื่อนบ้านมาบอกว่าหากตั้งศาลตาชายแล้วภูมิลานก็จะหาย แต่ถึงอย่างนั้นภูมิลานของชายสังเวียนก็ไม่หายและตายในที่สุด ปัจจุบันศาลตาชายที่ชายสังเวียนก่อตั้งนั้น ก็ยังอยู่และชายสังเวียนก็ยังให้ความเคารพกราบไหว้ เช่นเดิม แต่บางบ้านอาจไม่ได้ตั้งศาลที่บ้านอย่างกรณีของชายปาน สมณกุล มีการเคารพนับถือผีบรรพบุรุษเช่นกันแต่ไม่ได้ตั้งศาล ชายปานให้เหตุผลว่า ไม่สามารถตั้งศาลได้ เนื่องจากที่

คืนที่อาศัยอยู่นี้ เป็นของราชทัณฑ์ไม่ใช่ที่ดินของตนเอง หากตั้งไปกลัวว่าทางการจะว่าและไม่ให้อาศัยอยู่ต่อ แต่ก็มีกรรมาชไหว้โดยคิดรูปของบรรพบุรุษไว้ที่บ้าน

การเซ่นไหว้ผีบรรพบุรุษนั้น ชาวบ้านจะไหว้ทุกวันที่ 13 เมษายน หรือวันสงกรานต์ของทุกปี เนื่องจากในวันนี้ถูกหลานส่วนใหญ่จะกลับมาหมู่บ้าน พ่อแม่ ที่นี้จะอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา จึงเหมาะแก่การกราบไหว้บรรพบุรุษ นอกจากการเซ่นไหว้ประจำปีแล้วยังมีการไหว้ทุกวันพระอีกด้วย โดยของที่นำมาไหว้ ได้แก่ อาหารคาวหวาน ผลไม้ตามฤดูกาลที่หามาได้ ดอกไม้ที่ปลูกกันเองในบ้านหรือพวงมาลัย แต่จะจัดเป็นถ้วยเล็ก ๆ ถวาย และจุดธูปไหว้ บอกกล่าวให้ผีบรรพบุรุษได้มารับประทานอาหารคาวหวานที่ได้เตรียมไว้ เมื่อรูปหมอคดอกก็เป็นอันเสร็จพิธี ก็นำของไหว้มารับประทานเพราะจะถือว่าได้บุญได้กุศล ที่ได้รับประทานอาหารต่อจากบรรพบุรุษ

ความเชื่อเรื่องผีบ้านผีเรือน

ชาวบ้านชัยพริกเชื่อว่า เป็นผีที่คอยเฝ้าดูแลบ้านช่องให้ผู้อาศัยอยู่ หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นผีเจ้าที่ ซึ่งเป็นผีบรรพบุรุษแต่ดั้งเดิมที่เคยอาศัยอยู่ที่นี่ โดยที่เจ้าของบ้านที่อยู่ปัจจุบันอาจจะไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้จัก หรืออาจจะไม่ใช่ญาติ แต่เจ้าของบ้านที่มาอยู่จะให้ความเคารพเช่นเดียวกันกับผีบรรพบุรุษจริง ๆ ของคน แม้จะมีความรู้สึกว่ามันอาจจะได้ไปเกิดแล้วก็ตาม แต่เจ้าของบ้านและถูกหลานก็จะให้ความสำคัญและความเคารพ ชำเกรงอยู่อย่างเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ชาวบ้านเชื่อกันว่าผีบ้านผีเรือนจะออกมาในกรณีที่บ้านออกไปตัดหญ้า หรือทำธุระนอกบ้าน หรือนอนหลับ ผีบ้านผีเรือนก็จะคอยเฝ้าดูแลบ้านเรือนให้ ไม่ให้เกิดอันตรายใด ๆ เมื่อเจ้าของบ้านมีการจัดงานบุญต่าง ๆ หรืองานศพ เจ้าของบ้านก็จะบอกกล่าวแก่ผีบ้านผีเรือนให้ทราบ พร้อมทั้งจัดสำรับอาหารคาวหวาน น้ำดื่ม ถวายผีบ้านผีเรือน เป็นของเซ่นไหว้ขนาดเล็ก ไปวางไว้ที่ศาลหากบ้านใดมีการตั้งศาล แต่หากบ้านใดไม่ได้ตั้งศาลก็จะนำไปวางไว้ที่ริมรั้วบ้าง ใต้ถุนบ้านบ้างแล้วแต่ครอบครัวใดสะดวกและเห็นว่าเหมาะสม โดยจุดธูป 1 ดอก พร้อมกับบอกกล่าวแก่ผีบ้านผีเรือนที่คอยคุ้มครองบ้านเรือน ให้มารับประทานอาหารที่ถูกหลานจัดหามาให้ จะไหว้ทุกวันทางพุทธศาสนาและวันพระ

ความเชื่อเรื่องเจ้าป่าเจ้าเขา

ตามความเชื่อ หมู่บ้านชัยพริกจะมีพื้นที่อยู่ติดต่อกับภูเขา และการดำรงชีวิตในอดีตจะเกี่ยวข้องกับภูเขาคดกอด อาทิ การหาของป่า การล่าสัตว์ การปลูกข้าวโพด จึงทำให้ชาวบ้านจะต้องกราบไหว้เจ้าป่าเจ้าเขา ที่คอยดูแลป่าเขาให้มีความสมบูรณ์ และช่วยให้ชาวบ้านสามารถหาของป่าและล่าสัตว์ได้อย่างปลอดภัย ช่วยให้การทำไร่ข้าวโพดได้ผลผลิตที่ดี และไม่ถูกสัตว์ป่าทำถาย

การเช่นไหว้ในอดีต ยังมีการทำไร่ข้าวโพดอยู่ก็จะนำของไหว้ จำพวกอาหารคาวหวาน ผลไม้ และ น้ำ จืดขนาดเล็ก ๆ ไปตั้งที่ไร่ข้าวโพด แล้วจุดรูป 1 ดอก พร้อมทั้งบอกกล่าวแก่เจ้าป่าเจ้าเขาให้ช่วยดูแลไร่ข้าวโพด และถูกหูดานสามารถหาของป่า ถ้าสัตว์ป่าได้โดยไม่ประสบอันตรายใด ๆ แต่การเช่นไหว้นั้นไม่ได้รอนำของไหว้กลับ จะนำกลับในวันถัดไป ของไหว้จะไม่เหลือเพราะจะมีสัตว์ต่าง ๆ มากิน แต่มาในปัจจุบันไม่ได้ทำไร่ข้าวโพดกันที่เชิงเขาอีกแล้ว ก็ยังมีการไหว้เจ้าป่าเจ้าเขากันอยู่ แต่จะไหว้ที่บ้านใครบ้านมัน จัดใส่ถาดและของไหว้ขนาดเล็ก พร้อมทั้งจุดรูป 1 ดอก บอกกล่าวแก่เจ้าป่าเจ้าเขาให้มารับประทาน จะไหว้ทุกวันทางพุทธศาสนาและวันพระ

ความเชื่อเรื่องศาลพระภูมิ

ศาลพระภูมิ เป็นศาลที่ชาวบ้านจับพริกจะทำการก่อตั้งมากที่สุดในหมู่บ้าน จะมีกันแทบทุกบ้านเรือน โดยส่วนใหญ่การก่อตั้งศาลพระภูมิจะตั้งศาลไว้ริมรั้วหน้าบ้าน เพื่อพระภูมิจะได้มองเห็นศัตรูหรือภัยอันตรายต่าง ๆ ได้สะดวก ในการก่อตั้งศาลพระภูมิจะตั้งตามทิศที่นิยมตั้งมีอยู่ 3 ทิศ คือ ทิศตะวันออก ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศตะวันออกเฉียงใต้ และจะใช้สีอะไรก็ได้ทำศาลพระภูมิ แต่ชาวบ้านบางคนจะนิยมใช้สีตามวันเกิดของคน คือ

คนเกิดวันอาทิตย์	จะใช้	สีชมพู หรือ แดงอมชมพู
คนเกิดวันจันทร์	จะใช้	สีเหลือง
คนเกิดวันอังคาร	จะใช้	สีม่วงแดง
คนเกิดวันพุธ	จะใช้	สีเขียว
คนเกิดวันพฤหัสบดี	จะใช้	สีทอง
คนเกิดวันศุกร์	จะใช้	สีฟ้า
คนเกิดวันเสาร์	จะใช้	สีม่วง

ตัวศาลพระภูมิภายในหมู่บ้านจับพริกส่วนใหญ่จะทำด้วยคอนกรีต มีลักษณะเหมือนบ้านเป็นเสาต้นเดียวและมีวิหารหรือมณฑปเล็ก ๆ ตั้งอยู่ด้านบนศาล และบริเวณศาลพระภูมิจะแล้วแต่แต่ละครอบครัวว่าจะนำสิ่งใดมาตั้ง แต่ที่มีกันทุกศาลคือ กระจ่างรูป บางบ้านก็จะมี รูปปั้นองค์พระภูมิ มือขวาถือพระขรรค์ มือซ้ายถือสมุด หรือถุงเงินถุงทอง รวมทั้งเครื่องประกอบประจำศาล อันได้แก่ เจริ๊ด คือ องค์พระภูมิ ของใช้อื่น ๆ เช่น ดอกไม้ เจริงเทียน กระจ่างรูป ผ้าเหลืองสำหรับผูก เจริ๊ด 1 ผืน ผ้าพันศาล 1 ผืน ดูกดาธา 1 คู่ หูยิง 1 คู่ ช้าง ม้า อย่างละ 1 คู่ เป็นต้น เมื่อทำพิธียกศาล ห้ามมิให้เจ้าบ้านทับศาลพระภูมิ หรือเงาศาลพระภูมิทับบ้าน ห้ามไม่ให้หันหน้าองค์พระภูมิตรงต่อประตูเข้าบ้าน เพื่อไม่ให้คนในบ้านเดินเข้าออกในทางทิศที่เหมือนกับเหยียบทิศที่พระภูมิ

นอน หน้าศาลควรวหันไปตามทิศที่เจ้าอาวาสกำหนด เจ้าอาวาสวัดจับพริกหลวงคาดังสามารถทำพิธียกศาลพระภูมิได้ หากมีศาลพระภูมิเก่าอยู่แล้ว ถ้าต้องการจะตั้งใหม่ ต้องทำพิธีถอนศาลพระภูมิเก่าออกเสียก่อน โดยสังเวยพระภูมิเอาไว้ 3 วัน ถ้ามีนิมิตไม่ดี ให้ตั้งศาลพระภูมิใหม่ ถ้ามีนิมิตดี จึงค่อยทำพิธีตั้งศาลพระภูมิใหม่ ก่อนอื่น ต้องอัญเชิญพระภูมิเก่าออกก่อน ด้วยคำเชิญ ให้ทำพิธีถอน คล้ายกับถอนสีมาโดยทำน้ำมันตั้งธรรณีสารรดเสาพระภูมิ และว่าคาถาถอนพร้อมกันไป เสร็จแล้ว ยกเอาพระภูมิและถอนเสาออกเสียอย่าทำลายเป็นอันขาด ให้ถอยน้ำไปหรือฝากพระไว้ในวัด แล้วจึงทำพิธียกศาลพระภูมิใหม่ได้

ก่อนที่จะทำพิธียกศาลพระภูมิ จะต้องจัดเตรียมเครื่องสังเวยไว้ ดังต่อไปนี้

- เครื่องสังเวยชุดธรรมดา ได้แก่ หัวหมู บายศรีปากชาม มะพร้าวอ่อน กล้วย น้ำขนมต้มขาวต้มแดง
- เครื่องสังเวยชุดใหญ่ สำหรับจัดทำพิธีแบบสมบูรณ์ ได้แก่ ไต้ 1 ตัว แก้อี 1 ตัว ร่มกระดาษ 1 คัน พานสำหรับวางเจี๊วด พร้อมด้วยเงินบูชาครู 6 บาท รูปเทียนประจำทิศอย่างละ 3 เล่ม เทียนขี้ผึ้งหนัก 2 บาท (ไส้ 12 เส้น) 2 เล่ม เทียนน้ำมันตั้งหนัก 4 บาท 1 เล่ม
- ดอกไม้สี่เหลียง ข้าวดอก งาคั่ว งา ถั่วทอง อย่างละ 1 กระตง กระแจะ น้ำมันหอม บายศรีปากชาม ไข่มุกชอด 1 ฟอง ถ้อมรอบอีก 3 ฟอง กล้วยน้ำหว่า 1 หวี มะพร้าวอ่อน 1 ลูก ขนมต้มแดงต้มขาว ฟักทองแกงบวด ข้าวรำ 8 ก้อน
- เป็ด 1 ตัว ไก่ 1 ตัว หัวหมู 1 หัว ปูทะเลต้ม 1 ตัว ปลาเป๊ะชะ 1 ตัว อ้อยควั่น 1 งาน เนยถะนม 1 ถ้วย น้ำชา 1 ถ้วย หมากพลู บุหรี่ 1 พาน ผ้าขาว 2 ผืน (ใช้สำหรับผู้ทำพิธี 1 ผืน ห่มสไบเฉียง 1 ผืน)

เมื่อก่อตั้งศาลพระภูมิเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการกราบไหว้ครั้งต่อไป ก็จะใช้ไหว้ตามปกติเช่นเดียวกับการไหว้ผีบ้านผีเรือน โดยมีการจัดถ้ำรับขนาดเล็ก ซึ่งประกอบไปด้วย อาหารคาวหวาน ผลไม้ น้ำ ดอกไม้หรือทวงมาลัยมาถวายในวันทางพุทธศาสนาและวันพระ

ความเชื่อในเรื่องนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่เล่าต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเนื้อเรื่องมักจะเป็นเรื่องที่เล่าเพื่อความสนุกสนานแล้วแฝงด้วยคติสอนใจ ในที่นี้จะยกตัวอย่างนิทานพื้นบ้าน 2 เรื่องที่ได้รับการบอกเล่าจากชายสังเวียน ผู้เฒ่าผู้แก่อีกคนหนึ่งที่เป็นที่รักของคนในหมู่บ้าน ชายสังเวียนเป็นผู้ที่มี

มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี มีความจริงใจให้กับทุก ๆ คน และชอบให้เด็ก ๆ หรือคนหนุ่มคนสาวมาพูดคุยด้วย โดยชายสังเวียนมักจะเล่านิทานพื้นบ้านให้ฟังเสมอ ๆ ดังนี้

เรื่องที่หนึ่ง “ถูกเขยกับพ่อตา”

มีครอบครัวอยู่ครอบครัวหนึ่ง ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูกสาวและลูกเขย มีอาชีพทำสวนผลไม้และทำไร่ชาสูบ โดยเมื่อเสร็จจากการทำสวนทำไร่แล้ว เวลาว่างลูกเขยกับพ่อตาก็จะมีหน้าที่ไปล่าเต่าในป่ามาขายและมาเป็นอาหาร อยู่มาวันหนึ่งลูกเขยกับพ่อตาก็ไปล่าเต่าในป่าเช่นเคย โดยนำกระทอเข้าไปใส่เต่าด้วย (กระทอชา เป็นภาชนะขนาดใหญ่ที่ทำจากไม้ไผ่นำมาสานเพื่อบรรจุใบชาสูบ โดยในสมัยก่อนการขายใบชาสูบจะขายเป็นกระทอ) ขณะที่พ่อตากำลังหาเต่าอยู่นั้น ลูกเขยซึ่งเป็นคนที่ฉลาดแกมโกงก็เข้าไปหลบในกระทอชา พ่อตาก็ตั้งหน้าตั้งตาหาเต่าโดยไม่ได้คิดอะไร แต่ยังไม่ทันได้เต่าสักตัว พ่อตาก็รู้สึกว่กระทอชาทำไมหนัก จึงคิดว่าลูกเขยคงหาเต่าได้มากแล้ว พ่อตาก็จึงแบกกระทอชากลับบ้าน โดยคิดว่าลูกเขยก็คงเหนื่อยจึงเดินทางกลับบ้านไปก่อน พอมาถึงบ้านพ่อตาวางกระทอชาลง ลูกเขยก็ถูกขี้นออกจากกระทอชาทันที จึงทำให้พ่อตารู้สึกโกรธแค้นลูกเขยมากที่หลอกให้ตนแบกกลับบ้าน วันต่อมาลูกเขยกับพ่อตาก็ไปล่าเต่าอีก พอลูกเขยเจอพ่อตาก็เข้าไปหลบในกระทอชาโดยหวังจะแค้นแค้น แต่ลูกเขยซึ่งเป็นคนฉลาดก็รู้ทันพ่อตา จึงแกล้งแบกกระทอชาไปวางที่ตลิ่งชันตรงแม่น้ำ แล้วตะโกนว่า “ ช้างมา ! ช้างมา ! ” พ่อตาก็ตกใจ กลัวช้างเหยียบจึงรีบถูกขี้นจากกระทอชาเตรียมจะหนีช้าง แต่ลูกเขยมัดปากกระทอชาไว้แน่น พอพ่อตาสับตัวกระทอชาก็ขยับและตกลงไปในแม่น้ำ พ่อตาซึ่งอยู่ในกระทอชาไม่สามารถออกมาได้จึงจมน้ำตายในที่สุด

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การแค้นแค้นไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์ใด ๆ เลย ตรงกันข้ามกับทำให้เกิดโทษกับผู้ที่คิด การคิดดีทำดีต่างหากที่จะทำให้เราอยู่อย่างมีความสุข แม้ว่าผู้อื่นจะไม่หวังดีต่อเรา หากเราไม่นำมันมาใส่ใจ จวบก็คงไม่เป็นเหมือนกับเรื่องนี้

เรื่องที่สอง “ถูกสะใภ้กับแม่ช่า”

มีครอบครัวชาวานอยู่ครอบครัวหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย แม่ช่า ลูกชาย และลูกสะใภ้ แต่ลูกสะใภ้ไม่ค่อยชอบแม่ช่าหรือแม่ของสามีซึ่งดาบอด เนื่องจากเมื่อที่จะต้องดูแลอีกทั้งแม่ช่าเป็นคนขี้บ่นเอาใจยาก อยู่มาวันหนึ่งลูกสะใภ้ต้องการที่จะแกล้งแม่ช่าซึ่งดาบอด โดยการนำปลิงมาขังให้แม่ช่ากินตอนเที่ยง แต่แม่ช่าก็นึกว่าเป็นปลาหลดขาง (คล้ายปลาไหลแต่ตัวเล็กกว่ามาก) จึงกินไปบ่นไปพร้อมทั้งถามลูกสะใภ้ว่า “ทำไมปลาหลดมันเหนียวนักล่ะลูก” แต่ลูกสะใภ้ก็ไม่ได้ตอบ เนื่องจากหิวแม่ช่าจึงพยายามฉีกกิน แต่ฉีกเท่าไรก็ฉีกไม่ออก จึงนำปลิงขางไปแปะที่ข้างฝาบ้านเพื่อให้ลูกชายได้เห็นสิ่งที่ลูกสะใภ้ทำให้ตนกิน ตกเย็นลูกชายกลับมาจากทำนา เหนื่อยมากจึงไม่ได้สังเกตเห็น

ปลิงที่ข้างฝาบ้าน ค่อมอีกไม่นานแม่ย่าก็ได้ตายจากไปด้วยโรคชรา ถูกชายจึงจัดงานศพศพขึ้นที่บ้าน 3 วัน และในวันที่ 3 ซึ่งเป็นวันเผาแม่ย่า ปรากฏว่าใครต่อใครพากันมาขอศพของแม่ย่า ก็ยกไม่ขึ้น เหลือเพียงถูกสะกิดคนเดียว ซึ่งขณะนั้นถูกสะกิดกำลังทอดผ้าอยู่ใต้ถุนบ้าน ไม่ได้สนใจกับงานศพ ตามีจึงมาเรียกให้ไปขอศพแม่ย่า เมื่อถูกสะกิดมาขอไม้คานที่หามแม่ย่า ไม่นานก็สามารถยกขึ้น ถูกสะกิดจึงต้องรับหน้าที่แบกศพแม่ย่าไปเผา ขณะที่จะนำศพใส่เมรุเผา ปรากฏว่าไม้คานที่ศพของแม่ย่านอนทับอยู่ กลับติดแน่นกับตัวถูกสะกิด จะแกะเท่าไรก็แกะไม่ออกเหมือนกับปลิงที่แม่ย่านึกว่าปลาหลดช่าง ที่พยายามจะฉีกกินแต่ฉีกไม่ขาด สุดท้ายจึงต้องเผาศพแม่ย่าไปพร้อมกันถูกสะกิด

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมคืนสนอง” บาปกรรมเกิดขึ้นในชาตินี้ ไม่ต้องไปรอชาติหน้า

จึงอาจกล่าวได้ว่าที่พึ่งทางใจของชาวบ้านชัปพริกนั้น จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ศาสนาและความเชื่อพื้นบ้าน กล่าวคือ ชาวบ้านทุกคนนับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดชัปพริกเป็นศาสนสถานสำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกันของชาวบ้าน ส่วนความเชื่อนั้น ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ (SUPER NATURAL) อันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวบ้าน โดยเฉพาะอาชีพเลี้ยงโคนม ในการปฏิบัติต่ออำนาจเหนือธรรมชาติจึงเป็นไปในลักษณะของความเคารพยำเกรงโดยคาดหวังว่า จะคลบคลาดในสิ่งที่ชาวบ้านต้องการ ทั้งในระดับชุมชนและในระดับปัจเจกบุคคล

ประเพณีและพิธีกรรม

ประเพณีของหมู่บ้านชัปพริก หมู่ที่ 4 จะประกอบไปด้วยพิธีกรรมต่าง ๆ มากมายเช่นเดียวกับหมู่บ้านที่นับถือศาสนาพุทธโดยทั่วไป โดยเฉพาะหมู่บ้านทางภาคอีสาน เนื่องจากคนในหมู่บ้านชัปพริกส่วนใหญ่เป็นคนอีสาน แต่ก็จะมีกิจกรรมบางอย่างแตกต่างกันออกไปบ้างตามความต้องการ ความสะดวก และความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ซึ่งภายในหมู่บ้านชัปพริกนั้นผู้วิจัยจะแบ่งพิธีกรรมในประเพณีต่าง ๆ ออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเพณีที่ปฏิบัติในรอบปี และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิต

ประเพณีที่ปฏิบัติในรอบปี

ประเพณีในรอบปีของหมู่บ้านชัปพริก ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับชุมชน (COMMUNAL) ได้แก่ วันมาฆบูชา วันสงกรานต์ วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา

วันสารท วันออกพรรษา ประเพณีตักบาตรเทโว พิธีทอดกฐิน พิธีทอดผ้าป่า และวันเฉลิมฉลอง
วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบรมราชินีนาถ กับวันเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเฉลิมพระ
ชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และจะถือว่าวันพ่อและวันแม่แห่งชาตินี้
อยู่ในระดับปัจเจกบุคคลด้วยก็ได้ ส่วนในระดับปัจเจกบุคคล (INDIVIDUAL) ได้แก่ วันลอย
กระทง วันขึ้นปีใหม่

ในการประกอบประเพณีระดับชุมชนนั้น นอกจากชาวบ้านจับทริกจะพร้อมใจกันมาร่วม
งานแล้ว ชาวบ้านจากหมู่บ้านใกล้เคียง เช่น หมู่บ้านอ่างหิน หมู่ที่ 6 หมู่บ้านไทรงาม หมู่ที่ 7 และ
หมู่บ้านอมรศรี หมู่ที่ 10 ยังให้ความสำคัญและมาร่วมงานด้วย โดยทั่วไปผู้หญิงอายุมากจะทำ
บุญเป็นส่วนใหญ่ ผู้ชายจะไม่ค่อยมา นอกจากพาครอบครัวมาด้วย ดังนั้นในบางวันบางโอกาส ผู้
ชายที่เป็นผู้นำในการทำพิธีไม่มีครมาเลย ผู้หญิงในกลุ่มจึงต้องทำหน้าที่อาราธนาสวดแทน ผู้ชายจะ
มีบทบาทในงานทอดกฐิน งานผ้าป่าสามัคคี และวันสงกรานต์ โดยเป็นโฆษกประกาศให้คนมา
ร่วมบริจาคเงิน รับเงินและลงบัญชี ดูแลกำหนดการในพิธีกรรม ประสานงานกับบุคคลที่อยู่นอก
หมู่บ้าน เป็นผู้นำในงานพิธีกรรม ผู้หญิงจะร่วมงานในครอบครัว ร่วมบริจาคเงิน เข้าร่วมขบวนแห่
และร่วมถวายของค์กฐิน จดปัจจัยไทยทาน เป็นต้น สำหรับวันสำคัญทางศาสนาที่มีกิจกรรมเวียน
เทียนนั้น ปรากฏว่าคนหนุ่มสาวและเด็กจะมาร่วมเวียนเทียนกันมากที่สุด ผู้ใหญ่มักไม่ค่อยมากัน

ประเพณีในระดับปัจเจกบุคคลนั้น วันลอยกระทงเป็นวันที่คนทุกวัยให้ความสนใจ ผู้หญิง
จะสนใจเป็นพิเศษโดยการเตรียมทำกระทงไว้ลอย ขณะที่ผู้ชายจะสนใจกับกิจกรรมอย่างอื่น เช่น
การขายกระทง การดูแลความสงบเรียบร้อยของวันลอยกระทง การเที่ยวสวนกุศานและตั้งวงดื่ม
สุรา การที่นำมาจัดเป็นกิจกรรมในระดับปัจเจกบุคคล เนื่องจากไม่มีการจัดเป็นประเพณี เป็นศูนย์
รวมของชุมชนอย่างแท้จริง ส่วนในวันขึ้นปีใหม่ ก็จัดเป็นประเพณีระดับปัจเจกบุคคลที่ทุกคนให้
ความสนใจและต่างทำกิจกรรมตามความพอใจของตนเช่นกัน

ประเพณีในรอบปีของชาวบ้านจับทริก หมู่ที่ 4 มีดังนี้

เดือนธันวาคม	เดือนธันวาคม	วันพ่อแห่งชาติ
เดือนธันวาคม	เดือนมกราคม	วันขึ้นปีใหม่
เดือนสาม	เดือนกุมภาพันธ์	วันมาฆบูชา
เดือนสี่	เดือนมีนาคม	—
เดือนห้า	เดือนเมษายน	วันสงกรานต์
เดือนหก	เดือนพฤษภาคม	วันวิสาขบูชา
เดือนเจ็ด	เดือนมิถุนายน	—
เดือนแปด	เดือนกรกฎาคม	วันเข้าพรรษา และวันอาสาฬหบูชา

เดือนเก้า	เดือนสิงหาคม	วันแม่แห่งชาติ
เดือนสิบ	เดือนกันยายน	วันสารท
เดือนสิบเอ็ด	เดือนตุลาคม	วันออกพรรษา และประเพณีตักบาตรเทโว
เดือนสิบสอง	เดือนพฤศจิกายน	วันลอยกระทง

วันมาฆบูชา เป็นวันสำคัญในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ กลางเดือนสามของทุกปี แต่หากเป็นปีอธิกมาส (ปีที่มีเดือน 8 สองหน) วันมาฆบูชา ก็จะเลื่อนไปเป็น วันขึ้น 15 ค่ำ กลางเดือน 4 หรือประมาณเดือนมีนาคม เป็นวันที่ดวงจันทร์เสวยมาฆฤกษ์ ในวันมาฆบูชานี้ชาวบ้านจับพริก โดยเฉพาะผู้หญิงอายุมาก จะประกอบพิธีกรรม ดังนี้

1. เข้าจัดเตรียมเครื่องสักการะ เช่น ดอกไม้ รูป เทียน มาพร้อมกันที่วัด ตามเวลานัดหมาย เพื่อฟังโอวาทหรือพระธรรมเทศนา สวดมนต์ และเวียนเทียน
2. ก่อนออกจากบ้าน ชาวบ้านที่จะเดินทางมาวัดจะอาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาด ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส และแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ส่วนใหญ่จะนุ่งผ้าถุง บางคนก็นุ่งขาวห่มขาว
3. เมื่อถึงวัดทุกคนจะอยู่ในอาการสำรวม ไม่พูดคุยหยอกล้อ หรือกระทำการกิจอื่นอันไม่สมควร
4. เมื่อถึงเวลาประกอบพิธี ทุกคนจะไปรวมกัน ณ สถานที่ ที่เจ้าอาวาสกำหนด ก่อนเริ่มพิธีเวียนเทียน หลวงดาดังจะกล่าวให้โอวาท ทุกคนก็จะพนมมือถือดอกไม้รูปเทียน ตั้งใจฟังด้วยความสงบ แล้วกล่าวคำสาธุเมื่อท่านให้โอวาทจบ
5. ในพิธีสวดมนต์ จะมีผู้กล่าวนำคำบูชาเนื่องในวันมาฆบูชา และคำบูชาพระรัตนตรัย โดยให้ทุกคนจุดรูปเทียนประนมมือ กล่าวตามด้วยความเคารพ มีจิตใจซื่อมั่น
6. ในการเวียนเทียน ต้องทำจิตใจให้มีสมาธิ สงบ และแน่วแน่อยู่กับบทพุทธาพระพุทธานุ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ เจ้าอาวาสยังบอกอีกว่า ไม่ควรส่งเสียงพูดคุยหรือเดินแซงผู้ที่เดินอยู่ข้างหน้า เนื่องจากเคยมีเหตุการณ์เดินแซงกัน แล้วจะทำให้เกิดการหกล้มและไม่เป็นระเบียบ
7. เมื่อเวียนเทียนครบ 3 รอบแล้ว ชาวบ้านก็จะนำดอกไม้ รูป เทียน ไปวางไว้ในที่ที่ทางวัดจัดไว้
8. หลังจากเสร็จพิธีเวียนเทียนแล้ว ชาวบ้านก็จะช่วยกันเก็บกวาด ทำความสะอาดบริเวณที่สกลปรก แล้วคอยแยกย้ายกันกลับด้วยใบหน้าที่ยิ้มเอมใจ

ในการประกอบพิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอื่น คือ “วันวิสาขบูชาและวันอาสาฬหบูชา” ก็ถือปฏิบัติตามนี้

วันสงกรานต์ ประเพณีสงกรานต์จะมีทั้งหมด 3 วัน ซึ่งตรงกับวันที่ 13 เมษายน ถึงวันที่ 15 เมษายนของทุกปี โดยถือเอาวันที่ 13 เป็นวันต้น หรือวันมหาสงกรานต์ วันที่ 14 เป็นวันเนา หรือวันกลาง และวันที่ 15 เป็นวันเถลิงศก หรือวันสุดท้าย และวันสงกรานต์ยังเป็นวันที่ถูกหลานของหมู่บ้านกลับมาบ้านมากที่สุด

ในวันที่ 13 เมษายน จะมีกิจกรรมมากที่สุด คือ ในระบบชุมชนจะมีการทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระในช่วงเช้า พอสายหน่อยจะมีการแข่งขันกีฬา โดยจะจัดรวมกัน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านชัยพริก หมู่ที่ 4 หมู่บ้านอ่างหิน หมู่ที่ 6 หมู่บ้านไทรงาม หมู่ที่ 7 และหมู่บ้านอมรศรี หมู่ที่ 10 โดยจะจัดกันขึ้นที่โรงเรียนบ้านชัยพริก และที่วัดชัยพริก ส่วนกีฬาที่มีการจัดขึ้น คือ ฟุตบอล ชักคะเช่อ และวิ่งกระสอบ ซึ่งรางวัลที่ทีมผู้ชนะจะได้ คือ ถ้วยรางวัล เงินสด ถูกฟุตบอล เหล้านอกเป็นต้น ผู้ที่มามอบรางวัลให้ก็มี ปลัดอบต. กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ในวันที่จะมีการจัดเวทีการแสดงดนตรีถูกทุ่งภายในวัดชัยพริก และมีการมอบรางวัลให้กับผู้ชนะบนเวทีอีกด้วยในระหว่างนี้ก็จะมีการเล่นสาดน้ำของคนหนุ่มสาวไปด้วย ในช่วงเย็นจะมีการเลี้ยงอาหารเหล่านักกีฬาและชาวบ้านสังสรรค์กันอย่างสนุกสนาน ส่วนในระดับปัจเจกชนก็สุดแล้วแต่ว่าใครจะมีความประสงค์ที่จะสงรับน้ำพระพุทธรูป สรงน้ำพระสงฆ์ รดน้ำญาติผู้ใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้อง เล่นสาดน้ำกันระหว่างหนุ่มสาว และบางคนก็มีการไปปล่อยปลาที่คลองวัดชัยพริก แต่ส่วนใหญ่ก็มีปฏิบัติกันครบตามที่กล่าวมา

ในวันที่ 14 เมษายน จะมีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระพุทธรูป สรงน้ำพระสงฆ์ รดน้ำญาติผู้ใหญ่และผู้ที่เกี่ยวข้อง และเล่นสาดน้ำกันระหว่างหนุ่มสาว พอช่วงสายหน่อยจะมีการจัดเวทีการแสดงดนตรีถูกทุ่งและหมอรำให้ชาวบ้านได้ชมกันตลอดทั้งวัน ในช่วงเย็นจะมีการสังสรรค์กันระหว่างญาติพี่น้องและคนในหมู่บ้านกันอย่างสนุกสนาน

ในวันที่ 15 เมษายน ก็จะมีการทำบุญตักบาตร แต่ในวันนี้จะมีการอัญเชิญพระพุทธรูปภายในวัดออกมาตั้งด้านนอก พร้อมทั้งมีการจัด พระสงฆ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เฒ่าผู้แก่ภายในหมู่บ้าน มานั่งเรียงหน้ากระดานต่อจากแท่นพระพุทธรูป ให้ถูกหลานในหมู่บ้านได้สรงน้ำ และรดน้ำ พอช่วงสายหน่อยจะมีการจัดเวทีการแสดงดนตรีถูกทุ่งและหมอรำให้ชาวบ้านได้ชมกันตลอดทั้งวัน ในระหว่างชมการแสดงหนุ่มสาวก็จะเล่นสาดน้ำกันไปด้วย ในช่วงเย็นจะมีการสังสรรค์กันระหว่างญาติพี่น้องและคนในหมู่บ้านกันอย่างสนุกสนาน และทุกวันที่มีการประกอบกิจกรรมพอเสร็จถึงภาระกิจชาวบ้านก็จะช่วยกันทำความสะอาดบริเวณวัด

การสรงน้ำพระพุทธรูปนั้น ชาวบ้านจะนำดอกไม้ธูปเทียนไปบูชาแล้วเอาน้ำอบไปประพรมที่องค์พระ เพื่อความเป็นสิริมงคล มีการอัญเชิญพระพุทธรูปจากหิงบูชาในวัดออกมาทำ

พิธีสงฆ์กันในหมู่บ้านด้วย ส่วนในแต่ละครอบครัวบางบ้านก็มีการอัญเชิญพระพุทธรูปจาก
หิ้งบูชาในบ้านมาทำพิธีสงฆ์กันในหมู่บ้านด้วย

การรดน้ำพระสงฆ์ ชาวบ้านจะไปชุมนุมกันที่วัด นิมนต์พระในวัดมายังสถานที่ประกอบ
พิธี การรดน้ำจะรดที่มือของท่าน เพาะพระสงฆ์ถือเป็นเทศที่สูงกว่าคนธรรมดาทั่วไป น้ำที่ใช้จะ
เป็นน้ำฝนหรือน้ำสะอาดผสมน้ำอบไทย เมื่อรดน้ำแล้วพระท่านก็จะให้ศีลให้พรเพื่อความเป็นสิริ
มงคล

การรดน้ำญาติผู้ใหญ่ หากกระทำกันเองในบ้าน ถูกหลานจะเชิญพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย หรือ
ญาติผู้ใหญ่ มานั่งในที่จัดไว้ แล้วนำน้ำอบน้ำหอมผสมน้ำมารดให้ท่าน อาจรดที่มือหรือรดทั้งตัวไป
เลยก็มี ในระหว่างที่รดน้ำท่านก็จะให้ศีลให้พรแก่ถูกหลาน เสร็จพิธีแล้วจึงผัดนุ่งผ้าไหมที่ถูก
หลานจัดเตรียมไว้ให้ เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัวเลขที่เดียว ส่วนการรดน้ำผู้
ใหญ่ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ

การถนอมสาคน้ำสำหรับหนุ่มสาว จะถนอมกันหลังจากทำพิธีสงฆ์พระพุทธรูปรดน้ำพระ
สงฆ์ และรดน้ำขอพรจากญาติผู้ใหญ่แล้ว พวกหนุ่ม ๆ สาว ๆ ก็จะถนอมสาคน้ำกันอย่างสนุกสนาน
ซึ่งน้ำที่ใช้น้ำมาสาคกันนั้นก็สุกแล้วแต่ใครจะหามาได้แบบไหน มีผสมแป้งเทลงไปก็มี หรือใช้
เฉพาะแป้งไปทาหน้ากันก็มี ซึ่งวันนี้จะไม่มีการโกนหรือโกนโกกันที่ไปสาคน้ำ หรือทาแป้ง แต่ทุก
คนจะให้อภัยกัน และถือได้ว่าเป็นพิธีที่สร้างความสุข สนุกสนานให้กับชาวบ้านอีกด้วย

วันเข้าพรรษาและวันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 และวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 8
ของทุกปี ในวันอาสาฬหบูชาชาวบ้านก็จะไปร่วมเวียนเทียนกันที่วัดและประกอบพิธีกรรมเช่น
เดียวกับวันมาฆบูชา ส่วนในวันเข้าพรรษานั้น ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรกันเป็นกรณีพิเศษ เช่น จะ
มีการถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้ำฝน ถวายดอกไม้ธูปเทียน จตุปัจจัยไทยธรรม และชาวบ้านผู้
ที่มีศรัทธาแก่กล้าก็จะทำการเข้าพรรษาด้วย คือ จะทำการงดเว้นจากอบายมุข ถึงเสพติด สุราเมรัย
ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขต่าง ๆ ตลอดระยะเวลา 3 เดือนของการเข้าพรรษา ซึ่งการกระทำเช่นนี้หลวง
ดาด้วงบอกว่า จะเป็นหนทางให้สามารถละเลิกได้ตลอดกาลในโอกาสข้างหน้า

ในช่วงนี้ จะมีถูกชายหลานชายของคนในหมู่บ้านบ้าน ที่มีความพร้อม และประสงค์จะออก
บวช เพื่อทดแทนบุญคุณพ่อแม่ ผู้มีพระคุณ และเพื่ออบรมบ่มนิสัยของตนเอง มาบวชกันมากกว่า
ช่วงอื่น จึงมีชาวบ้านมาทำบุญกันมากตลอดระยะเวลา 3 เดือน ตามระยะเวลาที่กำหนดของการบวช
ในช่วงเข้าพรรษา

ก่อนวันเข้าพรรษา ทางโรงเรียนบ้านจันทริกจะจัดทำเทียนพรรษาให้นักเรียนแห่มาถวาย
วัด โดยเรี่ยไรเงินทำบุญจากชาวบ้านมาถวายวัดด้วย เป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียนใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการแห่งนี้

วันสารท เทศกาลวันสารทจะจัดขึ้นในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ซึ่งมีการทำบุญใส่บาตรพระด้วยกระยาสารท และกล้วยไข่ อันเป็นธรรมเนียมประเพณีสืบต่อกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณ แต่ปัจจุบันยังคงเหลือแต่ผู้เฒ่าผู้แก่เท่านั้นที่กวนกระยาสารท อาจเป็นช่วงยากและเสียเวลาจึงมีคนกวนกันน้อย ส่วนมากจะหาซื้อจากตลาดมวกเหล็กหรือหาซื้อขนมอื่นมาถวายแทน ในส่วนของผู้ที่มาวัดก็จะมี กลุ่มผู้ถือศีล กับชาวบ้านที่ตั้งใจมาทำบุญโดยเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงอาตุมากที่มาวัดกันเป็นประจำทุกเทศกาล นอกจากนี้ยังมีบรรดาญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงของพระสงฆ์บวชใหม่ ในช่วงเช้าพรณานี้ด้วย

ชายป่านเป็นผู้หนึ่งที่ทำงานมกระยาสารทไปถวายวัด ซึ่งชายป่านได้เล่าให้ฟัง และบอกถึงส่วนผสมและวิธีทำกระยาสารทว่า ขนมกระยาสารท ประกอบด้วย ข้าวเม่า ข้าวดอก ถั่ว งา และมะพร้าว นำมากวนกับน้ำตาล สมัยโบราณมีการกวนกระยาสารทกันทุกบ้าน ไม่เหมือนปัจจุบันซึ่งหาซื้อทำบุญหรือหาซื้อกินได้ง่าย เพราะมีแม่ค้านำมาขายในตลาด โดยเฉพาะในหน้าทำบุญวันสารทจะมีมากเป็นพิเศษ แต่กระยาสารทมีรสหวานจัด จึงต้องรับประทานกับกล้วยไข่ซึ่งจะทุกในหน้าเทศกาลสารทไทยพอดี การนำกระยาสารทใส่บาตรถวายพระจึงถวายกล้วยไข่ควบคู่ไปด้วย พระจะฉันเป็นของหวาน ส่วนที่เหลือจากทำบุญชาวบ้านก็จะนำมาแลกเปลี่ยนกัน เป็นการໄໝ์ฝีมือในการทำกระยาสารท เพราะถ้าของใครเหนียวมีรสอร่อยและหวานก็จะได้รับการยกย่อง คนที่ทำไม่เก่งกระยาสารทจะร่วนไม่จับกันเป็นก้อน เมื่อทำบุญด้วยกระยาสารทและกล้วยไข่แล้ว ก็มีการกวาดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับ อันเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของชาวไทย ในสมัยก่อน ในฤดูสารทจะมีบางปีที่จัดพิธีกวนข้าวทิพย์ หรือมรุปาชาตอยู่บ้าง แต่ปัจจุบันไม่มีพิธีกวนข้าวทิพย์แล้ว เพราะไม่มีผู้นำในการประกอบพิธี อีกทั้งตั้งแต่ชาวบ้านเปลี่ยนอาชีพมาเลี้ยงโคนม เวลาว่างก็น้อยลง และส่วนใหญ่พิธีนี้จะทำกันในหมู่บ้านที่มีการปลูกข้าว เพราะจะทำในช่วงที่ข้าวเริ่มออกรวงเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ข้าว แต่ที่หมู่บ้านจันทริกนี้ไม่เคยปลูกข้าว มีแต่การทำไร่และเลี้ยงโคนม จึงไม่นิยมประกอบพิธีกวนข้าวทิพย์

วันออกพรรษาและประเพณีตักบาตรเทโว ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 และ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 คือหลังจากวันออกพรรษาหนึ่งวัน วันออกพรรษา เป็นวันสิ้นสุดการจำพรรษาของพระภิกษุสงฆ์ที่อยู่ร่วมกันในวัด ตลอดฤดูเข้าพรรษาเป็นระยะเวลา 3 เดือน ในวันที่พระสงฆ์จะประกอบพิธีทำสังฆกรรม ซึ่ง เรียกว่า “วันมหาปวารณา” คือ เป็นวันที่พระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะอนุญาติให้ว่ากล่าวตักเตือนกันได้ ในเรื่องราวเกี่ยวกับความประพฤติต่าง ๆ นับตั้งแต่พระสังฆเถระ ได้แก่ พระภิกษุผู้มีอาวุโสสูงลงมา จะสามารถว่ากล่าวตักเตือนหรือเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยซึ่งกันและกันได้

การประกอบพิธีในวันสำคัญนี้ เหล่าพุทธศาสนิกชนจะนิยมทำบุญกุศลกันเป็นกรณีพิเศษ เช่น ตักบาตรในตอนเช้า ถวายสังฆทาน ไปทำบุญที่วัด ถวายภัตตาหาร ฟังพระธรรมเทศนา

และมีการตักบาตรเทโวในวันรุ่งขึ้น ในวันนี้นักบวชจะมาร่วมพิธีกันมาก ผู้หญิงผู้ชายและเด็กวัยรุ่น จะมาเพื่อตักบาตรเทโว ที่จัดขบวนแห่อย่างสวยงามโดยทางโรงเรียนบ้านซับพริกจะช่วยกันจัดหาและ แต่งตัวให้นางฟ้า ซึ่งคัดเลือกเด็กผู้หญิงและหญิงสาวในหมู่บ้านซับพริก หมู่ 4 และหมู่บ้านไทรงาม หมู่ 7 มาเป็นผู้โปรยดอกไม้ นำขบวนรดพระพุทธรูป และแถวพระสงฆ์ที่เดินเรียงตามลำดับอายุโต เด็กผู้ชายหลายคนจะมาทำหน้าที่เป็นลูกศิษย์พระ โดยเอาหม้อใบใหญ่คกคองคองรับของใส่บาตร ที่เต็มแล้ว ของที่ใส่บาตรจะเป็นพวกอาหารแห้ง ขนมหวาน และอาหารตามประเพณี ได้แก่ ข้าวต้มมัด ข้าวต้มลูกโยน ข้าวต้มมัดใต้ ข้าวสาร เครื่องกระป๋อง นม โอวัลติน ขนมรุ่น ซึ่งชาวบ้านบางคนก็ทำเอง บางคนก็ซื้อมา เมื่อตักบาตรเทโวเสร็จแล้วพระสงฆ์จะเดินขึ้นศาลา เพื่อประกอบพิธีทำบุญตักบาตรตามประเพณีอีกครั้งหนึ่ง

พิธีทอดกฐิน ถือว่าเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ เพราะในปีหนึ่งแต่ละวัดจะรับกฐินได้เพียงครั้งเดียวและมีกำหนดเวลาในการทอดเพียง 1 เดือนเท่านั้น โดยนับตั้งแต่วันออกพรรมาเป็นต้นไป เรียกว่า “สมัยจิวรกาล” คือตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำเดือน 11 จนถึงขึ้น 15 ค่ำเดือน 12

การทอดกฐินเป็นประเพณีที่สำคัญของชุมชนซับพริกอีกประเพณีหนึ่ง เพราะจะทำให้แสดงถึงสถานภาพทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และแสดงถึงความรู้สึกร่วมของปัจเจกบุคคล ในการเป็นสมาชิกชุมชนนั้นด้วย ในการทอดกฐินผู้ศรัทธาจะต้องไปแจ้งความประสงค์แก่เจ้าอาวาสวัดก่อน เมื่อได้หมายกำหนดการทอดกฐินเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เจ้าภาพก็จะปิดประกาศให้ชาวบ้านภายในหมู่บ้านได้ทราบโดยทั่วกัน และจัดเตรียมเครื่องกฐินเอาไว้ ได้แก่ ผ้ายกฐิน คือ ผ้าไตรจีวร พร้อมทั้งเครื่องบริวารอื่น ๆ ตามแต่ศรัทธา สำหรับทางวัดก็ต้องบอกแก่กรรมการวัดและญาติโยมผู้มีศรัทธาทั้งหลาย ให้ทราบหมายกำหนดการ เพื่อที่จะได้มาร่วมแรงร่วมใจกันตกแต่งสถานที่ จัดเตรียมงาน และทำอาหารเลี้ยงแขกที่มาทำการทอดกฐิน

ก่อนถึงวันทำพิธีทอดกฐิน 1 วัน เรียกว่า “วันตักบาตร” ทุกคนจะมาพร้อมกันที่วัด จัดการตกแต่งสถานที่ ปักธงชาติ ธงธรรมจักร และธงพระเศวตฉัตร จัดเตรียมข้าวของเครื่องใช้สำหรับถวายพระและใช้ในพิธี ทางด้านเจ้าภาพ จะจัดเตรียมเครื่องกฐินไว้ให้พร้อม ตั้งองค์กฐินไว้ที่บ้านเพื่อให้เพื่อนบ้านได้มีโอกาสร่วมอนุโมทนาและบริจาคร่วมบุญกุศล พอถึงวันตักบาตร จึงแห่ขบวนกฐินไปตั้งที่วัดในตอนเย็น ในวันนี้อาจมีมหรสพเฉลิมฉลองที่วัด หรือบางบ้านอาจทำการเฉลิมฉลองกันที่บ้านเจ้าภาพซึ่งเป็นที่ตั้งองค์กฐิน แล้วในตอนเช้าของวันทำพิธีทอดจึงแห่ไปที่วัด จะมีขบวนแห่เถลิงถอยฮาวเป็นที่ครึกครื้น ในคืนวันตักบาตรจะมีการนิมนต์พระมาสดัปกรณ์เป็นการฉลองกฐินเสร็จแล้วจึงมีมหรสพสมโภชหรือการละเล่นของชาวบ้าน

หากเป็นกฐินสามัคคี คือ มีหลายเจ้าภาพ ก็จะแยกกัน ไปตั้งองค์กฐิน ณ บ้านของเจ้าภาพ ในวันรุ่งขึ้นจึงแห่มาทอดรวมกันที่วัด ทั้งนี้เพราะทางวัดจะรับกฐินได้เพียงปีละครั้งเท่านั้น บางทีมีเจ้าภาพหลายรายมาขึ้นความประสงค์จะจองกฐิน จึงต้องให้ร่วมกันทอดเป็นกฐินสามัคคี กฐินสามัคคี

เป็นกรูฐที่มีผู้ทามากที่สุด โดยกลุ่มที่มาทำคือ คนกรุงเทพฯ ที่เคยมาเที่ยวหรือซื้อที่ดินแถวนี้ และ ถูกหลานของคนในหมู่บ้านที่ไปทำงานในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด

พิธีทอดผ้าป่า เป็นการทำบุญอีกอย่างหนึ่งของชาวพุทธ ซึ่งจะคล้ายกับพิธีทอดกรูฐ แต่ จะไม่มีกำหนดระยะเวลาจำกัด คือสามารถทอดเมื่อไรก็ได้ และวัดหนึ่ง ๆ ในแต่ละปีจะจัดให้มีการ ทอดผ้าป่าก็ครั้งก็ได้เช่นกัน อีกทั้งยังไม่เจาะจงเกี่ยวกับภิกษุที่จะรับผ้ากรูฐแต่อย่างใด

ความจริงแล้ว การทอดผ้าป่าในอดีตตามประวัติความเป็นมาเมื่ออยู่อย่างเดียว คือการนำผ้าไป ทิ้งไว้ ณ ที่ต่าง ๆ เช่น ในป่า ตามป่าช้า หรือข้างทางเดิน เมื่อภิกษุสงฆ์มาพบเห็นว่า เป็นผ้าที่ผู้เป็น เจ้าของทอดอาลัยแล้ว ก็นำเอามาทำเป็นสบงจีวร แต่ในปัจจุบันมีการทำในรูปแบบต่าง ๆ แยกต่าง กันไป โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 อย่าง คือ

1. ผ้าป่าหางกรูฐ ได้แก่ ผ้าป่าชนิดที่เจ้าภาพจัดให้มีขึ้นต่อจากการทอดกรูฐ คือเมื่อทำพิธี ทอดกรูฐเสร็จแล้ว ก็ให้มีการทอดผ้าป่าด้วยเลข จึงเรียกว่าผ้าป่าหางกรูฐ หรือผ้าป่าแถมกรูฐ
2. ผ้าป่าโฮง ได้แก่ ผ้าป่าที่จัดทำรวม ๆ กันหลายกอง นำบรรทุกเรือแห่ไปทอดตาม วัดต่าง ๆ ซึ่งอุทิศรับแม่น้ำ จึงเรียกว่า ผ้าป่าโฮง จะมีเจ้าภาพเคียวหรือหลายเจ้าภาพก็ได้
3. ผ้าป่าสามัคคี ได้แก่ ผ้าป่าที่มีการแจกฎีกาออกบุญไปตามสถานที่ต่าง ๆ ให้ร่วมกันทำ บุญแล้วแต่ศรัทธา โดยจัดเป็นกองผ้าป่ามารวมกัน จะเป็นกี่กองก็ได้ เมื่อถึงวันทอดจะมีขบวนแห่ผ้า ป่ามารวมกันที่วัดอย่างสนุกสนาน บางทีจุดประสงค์ก็เพื่อร่วมกันหาเงินสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ

ในการทอดผ้าป่า ชาวบ้านที่มีความประสงค์จะทอดผ้าป่า หรือผู้เป็นเจ้าภาพจะต้องไปแจ้ง ความประสงค์แก่เจ้าอาวาสวัดว่าต้องการจะเอาผ้าป่ามาทอด เรียกว่า เป็นการจองผ้าป่า เมื่อทางวัด ได้กำหนดวันเวลาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ทำการตั้งองค์ผ้าป่า ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะต้องมียกคือ ผ้า กิ่งไม้ สำหรับพาดผ้า และให้อุทิศถวายไม่เจาะจงพระรูปใดรูปหนึ่ง โดยที่ผ้าอาจเป็นสบง จีวร สังฆาฏิ หรือทั้ง 3 อย่างแล้วแต่ศรัทธาเพราะไม่มีกำหนด แล้วย่นำกิ่งไม้ไปปักไว้ในภาชนะขนาดพอสมควร เพื่อใช้เป็นที่พาดผ้าป่า และใช้สำหรับนำสิ่งของเครื่องใช้ที่จะถวายพระ เช่น ธูป ธาตุหิน ผ้าเช็ดตัว ผ้าอาบน้ำส่น สมุด ดินสอ เป็นต้น สำหรับเงินหรือปัจจัยนั้น นิยมเสียบไม้ปักไว้กับดุ้นกล้วยเล็ก ๆ ในกองผ้าปานั้น และสิ่งที่สำคัญที่สุดในการทอดผ้าป่าก็คือ ผู้ที่ถวายต้องตั้งใจหรือกล่าวถวาย อุทิศแก่ภิกษุสงฆ์ ผู้ต้องการผ้าบังสุกุลอย่างเดียว จึงจะได้ชื่อว่าเป็นการถวายผ้าป่า

ในสมัยก่อน ไม่ต้องมีการจองผ้าป่า เมื่อเจ้าภาพนำองค์ผ้าไปตั้งวัดแล้ว ก็จุดประทัดหรือส่ง สัญญาณด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ให้พระท่านรู้ว่ามิผ้าป่า เป็นอันเสร็จพิธี หรือจะรอให้พระท่านมาชัก ผ้าป่าด้วยก็ได้ แต่ในปัจจุบัน การทอดผ้าป่านับว่าเป็นงานค่อนข้างใหญ่ ต้องมีการจองผ้าป่าเพื่อแจ้ง ให้ทางวัดทราบหมายกำหนดการ จะได้จัดเตรียมต้อนรับ เมื่อถึงกำหนดก็จะมีกรรมการแห่แหนองค์ผ้าป่า

มาด้วยขบวนเบ็ดเตล็ดของยาวหรือแตรวง เป็นที่ครึกครื้นสนุกสนาน ยิ่งถ้าเป็นผ้าป่าสามัคคีต่างเจ้าภาพต่างแห่มาพบกันที่วัด จนกลายเป็นมหกรรมย่อย ๆ มีการละเล่นพื้นบ้านหรือร่วมร้องรำทำเพลง ร่วมรำวงกันเป็นที่สนุกสนาน บางทีก่อนวันทอดก็จะจัดให้มีมหรสพฉลองที่บ้านของเจ้าภาพอีกด้วย โดยการทอดผ้าป่าสามัคคีเป็นผ้าป่าที่มีผู้มาทำมากที่สุด โดยกลุ่มที่มาทำคือ คนกรุงเทพฯ ที่เคยมาเที่ยวหรือซื้อที่ดินแถวนี้ และถูกหลานของคนในหมู่บ้านที่ไปทำงานในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด

วันเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบรมราชินีนาถ หรือวันแม่แห่งชาติซึ่งตรงกับวันที่ 12 สิงหาคม ของทุกปีนั้น ชาวบ้านชัยพริกจะร่วมแรงร่วมใจกันจัดกิจกรรมที่ทำให้ระลึกถึงพระคุณอันใหญ่หลวงของพระบรมราชินีนาถ และแม่ของตน พร้อมทั้งได้จัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และสาธารณชน ดังนี้

1. ประดับธงตามบ้านเรือน ตลอดจนสถานที่ทางราชการ อาทิ โรงเรียนบ้านชัยพริก ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนหมู่บ้านชัยพริก รวมทั้งวัดชัยพริกอีกด้วย
2. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับวันแม่ เช่น การจัดนิทรรศการ จัดประกวดเรื่องความ บทความ เกี่ยวกับการเทิดทูนพระคุณแม่ ภายในโรงเรียนบ้านชัยพริก
3. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การฉางป่า และปล่อยปลาลงสู่คลองวัดชัยพริก และคลองชัยพริก
4. ทำบุญใส่บาตรอุทิศส่วนกุศลเพื่อรำลึกถึงพระคุณของแม่ผู้ล่วงลับไปแล้ว แต่หากใครที่แม่ยังมีชีวิตอยู่ ก็อาจรำลึกถึงย่าหรือยายที่ล่วงลับไปแล้วก็ได้
5. นำพวงมาลัยหรือดอกมะลิไปไหว้ขอพรจากแม่

ส่วนหากใครต้องการจะทำอะไรเพิ่มเติมเป็นพิเศษให้กับแม่ของตน และทางราชการ เช่น การทำตัวเป็นลูกที่ดี เชื้อฟักแม่ การบริจาคโลหิต เป็นต้น ก็สุดแล้วแต่ความตั้งใจของแต่ละคน วันนีถือว่า เป็นวันที่ทำให้ชาวบ้านได้ระลึกถึงส่วนรวม และระลึกถึงความสัมพันธ์กับแม่เป็นอย่างมาก

วันเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช หรือวันพ่อแห่งชาติ ซึ่งตรงกับวันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี ก็เป็นอีกวันหนึ่งซึ่งจะมีกิจกรรมคล้าย ๆ กับวันแม่ โดยที่ชาวบ้านชัยพริกจะร่วมแรงร่วมใจกันจัดกิจกรรมที่ทำให้ระลึกถึงพระคุณอันใหญ่หลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพ่อของตน พร้อมทั้งได้จัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และสาธารณชน ดังนี้

1. ประดับธงตามบ้านเรือน ตลอดจนสถานที่ทางราชการ อาทิ โรงเรียนบ้านจันทริก ศูนย์
สาธารณสุขชุมชนหมู่บ้านจันทริก รวมทั้งวัดจันทริกอีกด้วย
2. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมยกย่องผู้ที่สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นพ่อตัวอย่าง
3. จัดกิจกรรมสาธารณสุข ได้แก่ การฉีดยา และปล่อยปลาตามตู้คลองวัดจันทริก
และคลองจันทริก

หากใครต้องการจะทำอะไรเพิ่มเติมเป็นพิเศษให้กับพ่อของคน และทางราชการ เช่น การ
ทำตัวเป็นลูกที่ดี เชื่อฟังพ่อ การบริจาคโลหิต เป็นต้น ก็พูดแล้วแต่ความตั้งใจของแต่ละคน วันนี้อธิ
ได้ว่าเป็นวันที่ทำให้ชาวบ้าน ได้ระลึกถึงส่วนรวม และระลึกถึงความสัมพันธ์กับพ่อเป็นอย่างมาก

การทำบุญขึ้นปีใหม่ ตรงกับวันที่ 1 มกราคม ของทุกปี โดยเมื่อใกล้ถึงเทศกาลปีใหม่
ถูกหลานที่ไปทำงานหรือเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัดจะทยอยกันกลับมา และช่วยกัน
เก็บกวาดบ้านเรือนให้สะอาด ประดับไฟตามวัด โรงเรียน และตามสถานที่สำคัญ ครั้นถึงวันที่ 31
ธันวาคม ก็จะมีการทำบุญเนื่องพระ ไปวัดเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ฟังพระธรรมเทศนา ถือ
ศีลปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะผู้หญิงที่อายุมาก แต่บางคนก็แค่ทำบุญตักบาตร ทอดกกลางคืนแต่ละ
บ้านจะมีการจัดเทศกาลกินเลี้ยงเป็นที่ครื้นเครงสนุกสนาน บางบ้านก็อาจมารวมกัน เพื่อเป็นการ
เฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ พอช่วงเวลาใกล้จะถึงวันที่ 1 มกราคม ชาวบ้านจะพากันนับ
เวลาทยอยหลับแล้วจะโชนพร้อมกันเมื่อถึงวันที่ 1 มกราคม และกล่าวคำสวัสดีปีใหม่ พอถึงเช้า วันที่
1 มกราคม จะมีผู้มาการทำบุญตักบาตรกันมากกว่าวันที่ 31 ธันวาคม ต่อจากนั้นก็อุทิศส่วนกุศลไป
ให้แก่ญาติที่ล่วงลับ พอช่วงสายก็ไปเยี่ยมเยือนญาติผู้ใหญ่ผู้เฒ่าผู้แก่ที่เคารพนับถือ มีการมอบของขวัญและ
และบัตรอวยพรให้

คติข้อคิดในวันปีใหม่กับทางราชการคิดไว้ให้กับชาวบ้าน ก็คือ “เมื่อวันเวลาผันเปลี่ยนเวียน
ไปครบ 1 ปี เราได้สู้อุดมคติตลอดมาจนถึงวันขึ้นปีใหม่ ขอให้ลองมองย้อนหลังกลับไปคิดว่า
วันเวลาที่ผ่านมานั้นเราได้ใช้มันอย่างคุ้มค่าหรือเปล่า และได้กระทำคุณงามความดีอันใดไว้บ้าง
และควรรหาโอกาสกระทำให้อีก ๆ ขึ้นทุกปี ในขณะที่เชียวกันเราได้กระทำความผิดหรือสิ่งใดที่ไม่ถูก
ต้องไว้หรือไม่ หากมีต้องรีบปรับปรุงแก้ไขตัวเอง

วันออกกระทง ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 หรือราวเดือนพฤศจิกายน เป็น
ประเพณีเก่าแก่ของไทย ซึ่งมีมาตั้งแต่ก่อนสมัยกรุงสุโขทัย การออกกระทงในปัจจุบัน ยังคงรักษา
รูปแบบเดิมเอาไว้ได้ตามสมควร เมื่อถึงวันเพ็ญพระจันทร์เต็มดวงในเดือน 12 ชาวบ้านจะจัดเตรียม
ทำกระทงจากวัสดุที่หาง่ายตามธรรมชาติ เช่น หอวกกล้วย และดอกบัว นำมาประดิษฐ์เป็นกระทง
สวยงามตามแต่ความสร้างสรรค์ของใคร จะมีชาวบ้านบางคนทำขายที่หน้าบ้านคนด้วย แล้วนำ

กระทงมาปึกรูปเทียนแกะดอกไม้เครื่องตั้งการบูชา ก่อนทำการลอยในคลองวัดชัยพริกหรือคลองชัยพริก ก็จะอธิษฐานในสิ่งที่มุ่งหวังพร้อมขอขมาต่อพระแม่คงคา ส่วนที่วัดชัยพริกจะมีมหรสพสมโภชในตอนกลางคืน นอกจากนั้นยังมีการจุดดอกไม้ไฟ พลุ ตะไล ซึ่งในการเล่นพลวงศาควังจะมาเดือนให้ระมัดระวังเป็นประจำทุกปี เพราะจะมีผู้ประสบอุบัติเหตุจากการเล่น ทั้งมากและน้อยอยู่เป็นประจำ

เหตุผลในการลอย เพื่อขอขมาแก่พระแม่คงคา เพื่อบูชารอยพระพุทธรบาทและบูรณาทพเจ้าตามคติความความเชื่อ เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยไว้ มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา และเพื่อให้รู้ถึงคุณค่าของน้ำหรือแม่น้ำละคลอง อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต

ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เป็นประเพณีของปัจเจกบุคคลที่แสดงความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล ซึ่งพบว่าจะมีประเพณีตั้งแต่เด็กแรกเกิด โดยประเพณีเกี่ยวกับการเกิดนั้น เป็นพิธีที่นิยมกระทำกันมากในสมัยโบราณ เพื่อป้องกันอันตรายจากภูตผีปีศาจซึ่งจะมารบกวนเด็กทารกที่เกิดใหม่ และเป็นการรับขวัญลูกซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ในครอบครัว จะกระทำกันในหมู่วงศาควาญาคี แต่ปัจจุบันปรากฏว่าประเพณีเกี่ยวกับชีวิตในช่วงวัยทารกและวัยเด็กจะค่อนข้างจะเลือนไป แต่ก็ยังคงมีบางบ้านปฏิบัติกันอยู่บ้างพอสมควร ซึ่งอาจจะเป็นเพราะเด็กได้รับการดูแลเพิ่มขึ้น ทั้งทางด้านการศึกษาและการอนามัย ประเพณีเกี่ยวกับวัยเด็กจึงค่อยๆ ลดหายไป ปัจจุบันประเพณีเกี่ยวกับชีวิตที่สำคัญจึงเน้นประเพณีแรกรับ ได้แก่ งานบวช และงานแต่งงานที่แสดงถึงการตอบแทนบุญคุณบุพการี และการรับรองสถานภาพใหม่ของผู้ชายและผู้หญิง ที่จะเปลี่ยนไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะสามารถรับผิดชอบต่อครอบครัวได้ ส่วนงานศพนั้น ก็เป็นอีกงานหนึ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต คนในโลกนี้จะจากไปสู่ปรโลก ญาติพี่น้องที่ยังอยู่จะเสียขวัญและขาดกำลังใจ จึงต้องร่วมกันประกอบพิธีกรรมเพื่อให้คนตายได้เดินทางไปอย่างมีความสุข อีกทั้งเป็นการยืนยันความสัมพันธ์ของคนกับผู้ตายให้คนในชุมชนได้รับรู้อีกด้วย

ประเพณีเกี่ยวกับการเกิด จากคำบอกเล่าของคนผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้านเกี่ยวกับพิธีกรรมสมัยก่อนที่เด็กเกิด พบว่า เด็กจะคลอดโดยฝีมือของหมอด่าแฮ ซึ่งหมอด่าแฮคนล่าสุดคือ ป้าของผู้ใหญ่บ้าน แต่ปัจจุบันเลิกเป็นหมอด่าแฮแล้ว เมื่อเด็กคลอดออกมาแล้ว จะมีการนำสาขรกของเด็กใส่หม้อแล้วนำไปไว้บนที่สูง เช่น บนต้นไม้ เพราะเชื่อว่าจะทำให้เด็กมีปัญญาเฉียบแหลม ฉลาด แต่ความเชื่อนี้ก็ถูกยกเลิกไปแล้ว เนื่องจากสาขรกของเด็กบางคนที่ถูกฝังไว้ใต้ดินเพื่อความสะเดกของหมอด่าแฮ แต่ชาวบ้านกลับเชื่อว่าจะทำให้เด็กสมองทึบ ปรากฏว่าเด็กเหล่านี้กลับมีสมองที่ฉลาดมากกว่า

เด็กที่นำสาขารกไปไว้บนต้นไม้ ปัจจุบันความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้ก็หาคหายไป เนื่องจากเด็กจะไปคลอดที่สถานอนามัย หรือโรงพยาบาลกัน

โบราณนั้นถือว่า เด็กคลอดมาภายใน 3 วัน ยังเป็นถูกผี หันถึงวันที่ 4 แล้วจึงเป็นถูกคน คังมีคำพังเพยติดปากต่อ ๆ กันมาว่า 3 วันถูกผี 4 วันถูกคน หมายถึงว่า เมื่อเด็กคลอดออกมาพ้นวันที่ 3 ก็เป็นอันว่ารอดแน่แล้ว จึงเริ่มทำพิธีรับขวัญขึ้น เรียกว่า "พิธีทำขวัญวัน" โดยเมื่อได้ฤกษ์งามยามดี บรรดาวงศาความญาติต่างก็มานั่งชุมนุมล้อมกันเป็นวงกลม ให้เด็กที่จะทำพิธีรับขวัญอยู่ตรงกลาง ผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสที่สุดในกลุ่มทำการจตุรพิธขนบบูชาพระรัตนตรัยพร้อมทั้งกล่าวคำอัญเชิญเทวดาขอให้มาช่วยคุ้มครองและเพื่อความสุขสวัสดิแก่เด็ก ต่อจากนั้นจึงหยิบค้ำสาขาสีบุญเส้นเล็ก ๆ ที่วางอยู่ในพานขึ้นมาเส้นหนึ่ง ทุบปัดที่แขนและข้อมือของเด็กถือเป็นการปิดเป่าเคราะห์โสโครกภัยให้ออกไป แล้วจึงใช้ค้ำสาขาสีบุญผูกข้อมือของเด็กเป็นการรับขวัญ ผู้ทำพิธีเอาแป้งกระแจะเจิมให้เด็กที่หน้าผากแล้วใช้ช้อนตักน้ำในขันที่เตรียมไว้ให้กิน 5 ช้อน พร้อมกับกล่าวให้ศีลให้พรเป็นอันเสร็จพิธี ญาติคนอื่น ๆ ก็ทำการผูกค้ำสาขาสีบุญวันขวัญเรียงลำดับกันไปจนครบทุกคน ญาติผู้ใหญ่บางคนหรืออาจรวมกันหลายคน เมื่อทำพิธีผูกข้อมือด้วยสาขาสีบุญแล้ว ก็จะแถบสร้อยข้อมือที่ทำด้วยทองคำเป็นการรับขวัญ หรือจะไปให้คอนทำพิธีทำขวัญเดือนก็ได้ หลังจากทำพิธีเสร็จแล้ว เครื่องบายศรีปากชามและเครื่องกระยาบวชต้องนำไปเทเช่นผีไว้กลางแจ้ง ส่วนของนอกนั้นให้ห่อผ้าวางไว้ข้างเบาะเด็กจนครบกำหนด 3 วัน จึงเอาไปลอยในแม่น้ำหรือลำคลองที่ใหญ่ไปมาอยู่เสมอเพื่อความเป็นสิริมงคลสุขสวัสดิ

หลังจากทำพิธีรับขวัญหรือพิธีทำขวัญวันผ่านไปจนเด็กมีวันเกิดครบ 1 เดือนแล้ว คนสมัยโบราณก็จะจัดให้มีการทำขวัญเดือนอีกครั้ง โดยก่อนถึงวันครบกำหนด ต้องนำวันเดือนปีเกิดของเด็กไปให้พระหรือผู้มีความรู้ทางโหราศาสตร์กำหนดฤกษ์ เพราะจะกระทำพร้อมกับพิธีโกนผมไฟ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อเด็กมีอายุครบ 1 เดือน ผมของเด็กก็จะยาวพอให้ทำพิธีได้พอดี พิธีการทำขวัญเดือนนี้ ก็ให้ปฏิบัติแบบเดียวกับการทำขวัญวัน

การที่มีการทำพิธีโกนผมไฟ ก็เนื่องจาก คนส่วนใหญ่มีความเชื่อกันว่า ผมของเด็กที่ติดมากับครรภ์มารดานั้นไม่ค่อยสะอาดนัก จึงต้องโกนทิ้งเพื่อให้ผมขึ้นมาใหม่ แต่จะโกนเมื่อแรกคลอดเลขนั้นเป็นเป็นการไม่สะดวก เนื่องจากยังต้องวุ่นอยู่กับการเลี้ยงดูและจัดหาข้าวของเครื่องใช้ ตัวมารดาเองเพิ่งคลอดบุตรยังไม่ค่อยแข็งแรงนักอีกสาเหตุหนึ่งคือเด็กที่คลอดใหม่ ๆ กะโหลกศีรษะยังไม่บอบบาง แม้เมื่อมีอายุครบหนึ่งเดือนแล้วก็ยังไม่ค่อยแข็งแรงเท่าใด การทำพิธีโกนผมไฟจึงควรระมัดระวังและให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโกนผมไฟจะดีกว่าทำกันเอง

การบวช เป็นประเพณีสำคัญที่ชาวไทยอายุ 20 ปีบริบูรณ์ที่นับถือศาสนาพุทธ ต้องอุปสมบทหรือบวชเป็นพระภิกษุในพุทธศาสนา แต่ก็ไม่ได้เสมอไปเนื่องจากบางคนอาจต้องเกณฑ์ทหารก่อนแล้วจึงบวชภายหลัง หรือบางคนอาจมีหน้าที่การงานสำคัญยังบวชไม่ได้ หรือบางคนอาจ

ยังศึกษาอยู่ อาชีพที่จะบวชก็จะเน้นนานออกไปจนบางครั้งอาจมีอายุถึง 30 ปี แล้วจึงบวชก็ได้ และที่สำคัญอีกอย่าง คือ ชายที่บวชจะต้องไม่มีเมีย เพราะถ้ามีเมียแล้ว ถือว่า ไม่บริสุทธิ์ แม้ทางพุทธศาสนาจะไม่มีข้อกำหนดสำหรับเรื่องนี้ แต่ก็ป็นธรรมเนียมของชาวบ้าน ที่ยึดถือสืบต่อกันมาอย่างเคร่งครัด และเหตุผลที่ข้อที่ชายไทยจะต้องบวชก่อนแต่งงาน เนื่องจากชาวบ้านมีความเชื่อกันว่า ถ้าบวชหลังแต่งงาน ภรรยาจะมาแบ่งบุญของพ่อแม่ไป

การบวชนั้นมีทั้งผู้ที่โกนผมเข้าวัดเลย เนื่องจากบิดามารดาไม่มีรายได้พอที่จะจัดงานบวชให้ลูก กับการบวชที่ต้องทำพิธีกรรมต่าง ๆ หลายขั้นตอน โดยเริ่มจาก เมื่อผู้ที่มีความประสงค์จะบวชมีอายุครบตามกำหนดแล้ว จะต้องเตรียมหาวันบวชและหาอุปัชฌาย์หรือท่านเจ้าอาวาสเพื่อบวชให้คน ซึ่งในสังคมบ้านชัชรักส่วนใหญ่หน้าที่นี้จะเป็นของพ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ของผู้ที่จะบวช ซึ่งโดยมากจะนิยมบวชกันตามประเพณีในช่วงก่อนวันเข้าพรรษา คือในราวเดือน 5 ถึงเดือน 7 ของไทย เทียบกับเดือนของทางราชการก็อยู่ในราว เมษายน ถึงเดือนมิถุนายนหรือกรกฎาคม ส่วนใหญ่จะบวชกันราว 3 เดือน และสึกหรือลาสิกขาเมื่อพ้นจากวันออกพรรษา ในราวเดือน 11 หรือเดือน ตุลาคม แต่ถ้าใครจะบวชต่อเพื่อศึกษาพระธรรมวินัยให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ก็ไม่มีเหตุขัดข้องประการใด

ในการไปหาอุปัชฌาย์นั้น ต้องนำดอกไม้รูปเทียนเครื่องตักการะตักมือไปด้วย ตามธรรมเนียมของชาวพุทธย่อมจะไม่ไปวัดมือเปล่า ครั้นเมื่อได้กำหนดฤกษ์ยามอันเป็นมงคลแล้ว ผู้ที่ต้องการจะบวชก็กลับมาร่ำถาญาติมิตร แล้วจึงไปอยู่วัดเพื่อเตรียมฝึกหัดท่องคำขานนาคและฝึกซ้อมเกี่ยวกับพิธีบวช ในช่วงที่มาอยู่วัดนี้ ชาวบ้านจะเรียกผู้ที่เตรียมจะบวชว่า “นาค” หรือ “พ่อ นาค” และในวันสุกดิบ หรือวันเตรียมตัวก่อนวันทำพิธีบวช 1 วัน ก่อนหน้านั้นเจ้าภาพจะต้องเตรียมข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับการบวชและเลี้ยงรับรองแขกไว้ให้เรียบร้อย ได้จัดให้มีพิธีขอขมาและถาญาติมิตรด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นการสะดวกเนื่องจากทุกคนมาชุมนุมกันเพื่อช่วยงานและร่วมแสดงความยินดี ผู้ใดที่พ่อนาคยังไม่ได้ขอขมาลาโทษก็สามารถกระทำได้ในวันนี้

ครั้นรุ่งเช้า เจ้าภาพก็จัดแจงตั้งขบวนแห่พานาคไปวัด มีการถวายภัตตาหารเช้าหรือภัตตาหารเพลแก่พระที่วัด ต่อจากนั้นจึงแห่ นาครอบโบสถ์ 3 รอบ โดยมีคนกางร่มหรือกลดบังแดดให้ ในขบวนแห่นี้ ให้เจ้านาคถือดอกไม้รูปเทียนพนมไว้ในมือ มารดาอุ้มใคร บิดาสะพายบาตร สำหรับหมอนนั้นนิยม ให้คนรักหรือแฟนเจ้านาคเป็นคนอุ้ม ชาวบ้านมักจะคอยดูว่าสาวคนไหนจะเป็นคนอุ้มหมอนให้เจ้านาค ส่วนข้าวของเครื่องใช้อื่น ๆ นั้นผู้มาร่วมงานก็แบ่งกันถือ คนเฒ่าคนแก่ที่มาร่วมอนุโมทนา มักจะเข้ามาดับเปลียนกันถือไตรและบาตร เชื่อกันว่าได้บุญมาก

ในวันบวช เมื่อมีการแห่ นาคไปวัด นิยมวางผ้าไตรไว้บนพนมแว่นฟ้า บาตรสวมอยู่ในถุงตะเคียว ภายในบาตรใส่มีดโกนพร้อมหินลับมีดไว้ พร้อมทั้งก่อก่อบ่มและค้ำย เครื่องกรองน้ำ นอกจากนั้นยังต้องจัดเตรียมเทียนแพ สำหรับผู้ที่นำเจ้านาคเข้าไปฝากตัวกับพระอุปัชฌาย์หรือหลวงคาวังในโบสถ์ เพื่อให้ท่านช่วยทำพิธีบวชให้เจ้านาค ดอกไม้รูปเทียน เครื่องไทยธรรมสำหรับถวาย

พระอุปัชฌาย์ พระกรรมวาจา และพระอันคัม เศษตวงค์สำหรับให้เจ้านาคไปรยทาน ก่อนเข้าโบสถ์ เป็นต้น

หลังจากเจ้านาคบวชเป็นพระเรียบร้อยแล้ว เจ้าภาพจะรับกลับมาฉลองที่บ้าน จะมีหรือไม่มี การฉลองก็ได้ เป็นพิธีการนิมนต์พระมาสวดเจริญพระพุทธรูปและถวายอาหารเท่านั้น แต่หากเจ้าภาพมีฐานะดีมักจะจัดให้มีการฉลอง เพื่อพ่อแม่ญาติพี่น้องจะได้เห็นพระบวชใหม่อย่างชื่นชมใกล้ชิด บางครั้งอาจสวดฉลองในโบสถ์หลังจากทำพิธีบวชเสร็จเลยก็ได้

การลาสิกขาหรือการสึก หลังจากบวชครบพรรษาแล้ว ซึ่งถือกันว่าเป็นช่วงหัวถึงหัวต่อของชีวิตเลยทีเดียว ดังนั้นจึงต้องให้อุปัชฌาย์คู่คุณชามที่เดิมมีมงคลแก่ตน การลาสิกขาของผู้ที่บวชเพียง 3 เดือนหรือ 1 พรรษา มักจะรอให้ได้รับภิกษุก่อน จะได้รู้เกี่ยวกับพิธีในพุทธศาสนาได้ครบถ้วนเพิ่มพูน และถือกันว่าเป็นการบวชที่ได้านิสงส์มาก

การแต่งงาน ผู้ชายที่จะเข้าพิธีแต่งงานควรจะผ่านการบวชมาแล้ว จึงจะได้รับความไว้วางใจจากพ่อแม่ฝ่ายหญิง ให้มาเป็นลูกเขยของคน ส่วนผู้หญิงอายุ 17 ปี ถือว่าเป็นสาวเต็มตัว มีประสบการณ์ทำงานในครอบครัวมาพอสมควร สามารถดูแลครอบครัวของตนเอง “มีเหย้ามีเรือน” เป็นของตนเองได้ ปัจจุบันผู้หญิงบ้านจับพริกได้รับการศึกษามากขึ้น ประกอบกับยังมีภาระต้องเป็นแรงงานในครอบครัวในการเลี้ยงโคนมซึ่งเป็นงานที่หนัก หากขาดใครไปซักคนนับว่าเป็นปัญหาสำหรับอาชีพนี้ หรือบางคนอาจทำงานอยู่ต่างถิ่นคิดเพียงแต่หารายได้มาช่วยครอบครัว จึงไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ ดังนั้นจึงมักแต่งงานเมื่ออายุเลข 20 ปีไปแล้ว บางคนอายุถึง 30 ปีจึงแต่งงาน แต่ก็มีบางรายที่แต่งงานก่อนอายุ 20 ปี เนื่องจากด้วยความที่ระบบสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป จึงเกิดทัศนคติสมัยใหม่สำหรับผู้หญิงและผู้ชายในการคบหากัน อาทิ มีการจับมือถือแขนกันก่อนแต่งงานได้ไม่เสียหาย และยังมีโอกาสออกไปทำงานตามลำพังโดยไม่มีผู้ใหญ่ควบคุมตลอดเวลาดังแต่ก่อน ผู้ชายและผู้หญิงจึงมีความใกล้ชิดซึ้งกัน

ในการแต่งงานนั้น จะมีทั้งที่ฝ่ายชายหาเงินมาสู่ขอผู้หญิงเอง และที่พ่อแม่เก็บเงินไว้จัดงานแต่งงานให้ลูกชาย โดยฝ่ายชายจะไปขอให้ผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่ มีฐานะทางสังคมสูง และเป็นที่น่าหน้าถือตาของคนในชุมชนให้มาเป็นเฒ่าแก่ไปเจรจาพร้อมพ่อแม่คนกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง เพื่อตกลงเรื่องค่าสินสอดทองหมั้น และกำหนดวันแต่งงาน ตลอดจนตกลงเรื่องเรือนหอของคู่บ่าวสาวว่าจะใช้บ้านของฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิง เป็นที่อยู่อาศัยหลังแต่งงาน โดยค่าสินสอดในปัจจุบันจะอยู่ในระหว่าง 2 หมั้น ถึง 4 หมั้นบาท พร้อมทองคำอีก 1 ถึง 4 บาท แต่ที่นิยมกันก็คือเงินสินสอดจะต้องเป็นเลขคู่เสมอ ส่วนหากบ้านใครจะให้ค่าสินสอดมากกว่านี้ก็สุดแล้วแต่ฐานะของแต่ละครอบครัว

ก่อนจะมีพิธีแต่งงานจะต้องมีการทำพิธีหมั้นก่อน ซึ่งบางคู่ก็จะหมั้นกันเป็นปีค่อจะแต่งงาน บางคู่ก็จะทำการหมั้นและแต่งงานในวันเดียวกันเลย งานวันหมั้นนั้นฝ่ายชายจะจัดขันหมั้นอันมีเงินทอง หรือของหมั้นตามที่ตกลงกันไว้ นำไปหมั้นที่บ้านฝ่ายหญิง ส่วนการแต่งงานจะเริ่มด้วยวันศุกร์

คิบเช่นเดียวกันกับงานบวช เป็นวันที่ญาติพี่น้องจะมาพร้อมกัน ช่วยทำอาหารและจัดสถานที่ บางครอบครัวจะมีการนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์เย็นด้วย แต่บางครอบครัวก็ไม่มี โดยจะทำบุญ ตักบาตรในตอนเช้าของวันแฉ่งเลข การทำบุญตักบาตรนั้นเพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว และถือโอกาสให้พระสงฆ์ปลุกเสกมงคลคู่ และทำน้ำมนต์สำหรับหัตถ์น้ำสังข์ด้วย ซึ่งพระสงฆ์จะ “จัดน้ำ” ให้คู่บ่าวสาวในช่วงนี้ พอถึงเวลาเพลชาวบ้านที่มาช่วยงานก็จัดเตรียมภัตตาหารไว้ให้พระสงฆ์ฉัน เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้ว คู่บ่าวสาวจะถวายไทยทานโดยจัดดอกไม้ธูปเทียนไว้ด้วยกัน และกรวดน้ำด้วย ก็เป็นอันเสร็จพิธีสงฆ์

ส่วนใหญ่พิธีแต่งงานจะจัดขึ้นที่บ้านฝ่ายหญิง เนื่องจากการแต่งถูกเขยเข้าบ้าน โดยพ่อแม่ของฝ่ายหญิงจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดงานทั้งหมด รวมทั้งเตรียมเครื่องนอนหมอนมุ้ง และของใช้ต่าง ๆ ในห้องหอด้วย ฝ่ายเจ้าบ่าวจะแห่ขบวนขันหมากมาที่บ้านเจ้าสาว โดยจะมีผู้เป็นนายขันหมากจะเป็นผู้จัดขันหมากให้เจ้าบ่าวโดยเลือกจากคู่สมรสที่แต่งงานกันถูกต้องตามประเพณี มีชีวิตสมรสราบรื่น และหากมีฐานะร่ำรวยด้วย ก็ยังเป็นสิริมงคลแก่เจ้าบ่าว ส่วนผู้ที่ขี้มขี้หมากนั้น ควรเป็นเด็กผู้หญิงเพราะมันสมลักษณะ หรืออาจให้สาววัยรุ่นที่เป็นน้องสาวของเจ้าบ่าวก็ได้ ตามประเพณีแล้วนายขันหมากจะเป็นผู้นำขบวนขันหมากมายังบ้านเจ้าสาว แต่เนื่องจากจะต้องถูกฝ่ายเจ้าสาวกั้นประตูปลายชั้น จึงมักเลือกคนที่เด่นเก่ง ๆ ซึ่งมักเป็นผู้หญิงเป็นผู้ถือพานดอกไม้มาติดต่อกับฝ่ายเจ้าสาวซึ่งกั้นประตูอยู่ตั้งแต่น้ำประดูบ้าน คนนำขันหมากจะต้องมีถูกเด่นมากมาอยู่ที่ทำให้ด้านของฝ่ายเจ้าสาวแตกกระเจิง หรือมิฉะนั้นเผ่าแก่จะต้องจ่ายเงินให้แต่ละด้านจนพอใจ จึงจะไปถึงตัวเจ้าสาวซึ่งรออยู่บนบ้าน

เมื่อเจ้าบ่าวขึ้นมานบนบ้านแล้ว แม่เจ้าสาวจะคัดองพวงมาลัยต้อนรับ แม่เจ้าบ่าวก็จะคัดองพวงมาลัยให้เจ้าสาว จากนั้นทั้งหมดจะมานั่งยังที่เตรียมไว้ เผ่าแก่จะเปิดขันทุนออกเอาใบเงิน ใบทอง ใบนาค ใบรัก วางเรียงบนพื้น ซึ่งปูผ้าเตรียมไว้ แล้วหยิบธนบัตรปึกหนึ่งออกมาวางเรียงที่โต๊ะใบ ให้ฝ่ายเจ้าสาวนับไปด้วยใจว่าครบตามที่ตกลงหรือไม่ แล้วเอาทองคำวางซ้อนลงไปบนธนบัตร เงินสินสอดในขันทุนนี้ ฝ่ายเจ้าบ่าวควรจัดมาให้เกินกว่าตกลงกัน เรียกว่า เงินเหลือทุน อาจเกินมา 9 บาทก็ได้ หรือเท่าไรก็ได้ เป็นเคล็ดว่าคู่บ่าวสาวจะมีเงินเหลือใช้ในภายหน้า ซึ่งเงินเหลือทุนนี้ ฝ่ายแม่เจ้าสาวก็ต้องใส่คืนกลับไปในขันทุน หรือจะคืนให้มากกว่าที่เกินมาก็ได้ รวมทั้งขันหมากและถาดขนมก็ต้องใส่ของหรือขนมกลับคืนไปให้ทุกถาด โดยถือว่าถาดหมูเป็นคู่ที่สำคัญที่สุด

หลังจากคลี่เงินสินสอดต่อหน้าแม่และญาติเจ้าสาวแล้ว พ่อแม่และญาติทั้งสองฝ่ายจะไปรยถ่วงางบนเงินสินสอดพร้อมทั้งอวยพรให้คู่บ่าวสาว เสร็จแล้วแม่เจ้าสาวจะเป็นคนเอาผ้าที่รองไว้ห่อเงินสินสอดทั้งหมดแล้วถูกขึ้น เดินเข้าไปมา เพื่อแสดงว่าสินสอดมากมาย เอาเข้าไปในห้องนอนเพื่อ “แบกให้ผิดู” อีกครั้ง แล้วจึงเรียกคู่บ่าวสาวเข้าไปในห้องจุดธูปบอกกล่าวแก่ผีบรรพบุรุษ เสร็จแล้วจึงลงไปไหว้ศาลพระภูมิเจ้าที่ แล้วจึงขึ้นมาไหว้ญาติผู้ใหญ่บนบ้าน เมื่อไหว้ญาติ

แล้ว ก็ถึงพิธีหั่งน้ำสังข์ โดยให้เจ้าภาพหรือเฒ่าแก่เป็นผู้นำมงคลบนศีรษะเจ้าสาวมากล่อออกมา ให้ทั้งเจ้าบ่าวเจ้าสาว แล้วเริ่มหั่งน้ำสังข์โดยญาติสนิทมิตรสหาย มาร่วมหั่งน้ำสังข์แสดงความยินดี จากนั้นพ่อแม่หรือผู้ใหญ่จะถอดมงคลให้แล้วถ่ายภาพเป็นที่ระลึก แล้วร่วมรับประทานอาหาร ส่วน เครื่องขันหมากนี้ จะต้องแบ่งให้ผู้เป็นเฒ่าแก่ส่วนหนึ่ง ได้แก่ หมู 1 ถาด ไก่ต้ม 1 ถาด เหล้า 1 ขวด ขนม 1 ถาด

พิธีส่งตัวเข้าเรือนหอ ผู้ส่งตัวหรือคนปูที่นอนจะเลือกคู่สมรสที่แต่งงานกันตามประเพณี เช่นกัน ซึ่งจะเป็นคู่เดียวกับนายขันหมากหรือไม่ใช่ก็ได้ ผู้ส่งตัวจะทำพิธีปูที่นอน ทำพิธีเรื่องหมอน บางคนอาจจะเล่นกอดจูบกันให้รู้บ่าวสาวคูเป็นตัวอย่าง จากนั้นโรยเงินทองดอกไม้ธูปเทียนให้รู้บ่าวสาวมีความสุข มีเงินทองร่ำรวย เป็นอันเสร็จพิธี

การแต่งงานอีกแบบหนึ่งในหมู่บ้านซำพริก เรียกว่า การพาหนี คือ การที่ฝ่ายชายมักชวนฝ่ายหญิงหนีตามกันไปก่อน แล้วจึงส่งผู้ใหญ่มาเจรจา จัดพิธีแต่งงานซึ่งจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าฝ่ายหญิงจะเสียชื่อเสียง โดยฝ่ายชายจะต้องมาทำพิธีขอขมาแก่พ่อแม่และญาติพี่น้องของฝ่ายหญิง รวมทั้งขอขมาแก่ผีบรรพบุรุษด้วย แต่บางคู่ก็อาจจะจัดงานครบตามประเพณีของการแต่งงาน แต่อย่างไรก็ดีไม่ถือว่าเป็นการแต่งงานที่ถูกต้องตามประเพณี

งานศพ แม้ว่างานศพจะเป็นพิธีกรรมที่ไม่เป็นที่ปรารถนาของทุกคนนัก แต่ก็ยังเป็นพิธีกรรมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ในการจัดการกับศพคนตาย ตั้งแต่สมัยก่อนนั้น มีคำพูดว่า “อาบน้ำร้อน นอนหมอน ขมิ้นทาเท้า น้ำมันพร้าวล้างหน้า” คือใช้น้ำร้อนอาบศพให้สะอาด แล้วเอาขมิ้นทาที่เท้า เอาน้ำมันพร้าวล้างหน้าศพ เอาผ้าปูที่นอนสำหรับวางศพนอนในโลง โดยตราสังข์ผูก 3 ห่วง ที่คอ ขา และมือ ใต้ดอกไม้ รูปเทียน ไว้ในมือ ให้คนตายไปไหว้พระจุฬามณีด้วยการแต่งตัวให้ศพ คือ สวมเสื้อกั๊กหลังไปติดกระดูกด้านหลัง นุ่งผ้า 2 ผืน ผืนหนึ่งพันมาผูกข้างหน้าอีกผืนหนึ่งพันไปผูกข้างหลัง ทำบันไดผี 4 ชั้น วางบนปากโลงศพ สำหรับให้ผู้ตายเดินขึ้นสวรรค์ไปนิพพาน จากนั้นปิดโลงศพดอกให้แน่น เอาผ้าขาวคลุม

การสวดศพ นิยมตั้งสวดที่บ้าน 1 คืน หรือ 2 คืน หรืออย่างมาก 3 คืน เพราะสมัยก่อนไม่มีชาดิกันศพเฒ่า 3 คืนศพก็เริ่มต่งกตั้นเหม็นแล้ว จึงสวด 3 คืนอย่างมากจนถึงปัจจุบัน เมื่อสวดพระอภิธรรมครบกำหนดที่เจ้าภาพต้องการแล้ว จึงนำศพออกจากบ้านมาเผาที่วัด เรียกว่า พิธีออกศพ ถ้าบ้านเป็นบ้านปลูกติดกับพื้นดินจะนำศพออกทางประตูตามปกติ แต่หากเป็นบ้านยกพื้นสูงต้องทำบันไดให้ศพลงโดยเฉาะแล้วทำประตูป่าหลอกไว้ โดยเอาหม้อตาลตั้งปักใบไม้ไว้ พอศพลงก็ตีหม้อตาลแล้วชักประตูป่าเอามาทิ้งป่าช้าเสียด้วย เมื่อจะเคลื่อนศพต้องใช้หม้อไฟ คือหม้อดินเอาไฟได้จุดไฟเอาไว้ ให้คนถือเดินนำหน้า พาศพมาวัด เดินวนซ้ายรอบเชิงตะกอน 3 รอบ แล้วจึงวางโลงศพบนเชิงตะกอน จากนั้นนิมนต์พระมาเทศน์ 1 กัณฑ์ สวดมาติกาบังสุกุล ทอดผ้าบังสุกุลแล้วประชุมเพลิง โดยใช้พินสุ่มที่เชิงตะกอนนั้น ก่อนจุดไฟจะจับศพพลิกให้นอนคว่ำหน้า จัดมือมา

ด้านหลัง แล้วพับขาไขว้ขึ้นทางด้านหลังด้วย เอาหินก้อนใหญ่ ๆ ทับแล้วจึงจุดไฟเผาศพ ทั้งนี้เพื่อให้ศพไม่ถูกเอ็นคิงจนตัวอืด ให้จุดธูปธูปเทียนรอบศพ เมื่อเผาศพแล้ว จึงเก็บกระดูกใส่โกศไปบูชาที่บ้าน หรือบางคนบรรจุในเจดีย์ร่วมกับญาติพี่น้องคนอื่นที่วัด จากนั้นจึงทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย เมื่อครบ 7 วัน และ เมื่อครบ 100 วันอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับบางครอบครัวจะนำศพมาฝังคืนที่ป่าช้าหลังวัดชัยพริก เพื่อรอญาติพี่น้องและรอการจัดพิธีเผาศพอย่างใหญ่โตต่อไป โดยมากจะฝังไว้ประมาณ 1-2 ปี เนื้อหนังของศพจะเปื่อยยุ่ยผุพังไปหมด เหลือแต่กระดูก จึงขุดกระดูกขึ้นมาทำความสะอาด ใถ่ในโกศขนาดใหญ่ตั้งบนเมรุ เพื่อทำพิธีชักผ้าบังสุกุลแล้วจึงเผาศพบนเมรุ ปัจจุบันวัดชัยพริก ได้สร้างเมรุแบบใหม่ขึ้นเป็นการถาวร การเผาศพจึงเผาในเตาเผาเรียบร้อย แต่พิธีการอื่น ๆ ก็ยังเหมือนเดิมตามที่เคยปฏิบัติมา สำหรับการฝังศพในดินนั้น มาภายหลังเปลี่ยนมาทำเป็นที่บรรจุศพก่ออิฐหรือปูน และจะเก็บศพไว้นานหลายปี จนญาติมีเงินพอที่จะจัดงานอย่างใหญ่โตสมฐานะ จึงเปิดที่บรรจุศพนำกระดูกมาเผาต่อไป

พิธีกรรมในงานศพจะสะท้อนให้เห็นถึงการขจัดความหวาดกลัวของญาติผู้ตาย โดยเชื่อว่าการทำศพตามพิธีกรรมทางศาสนานั้น ผู้ตายจะได้ขึ้นสวรรค์ไปอยู่ในที่ดี ๆ ไม่ต้องเดือดร้อนและกลับมารบกวนคนที่ยังมีชีวิตอยู่ นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงความรักอาลัย ในญาติที่เสียชีวิตไปโดยในระหว่างตั้งศพสวดคอกิรรมนั้นเป็นประเพณีที่จะต้องมีคนอยู่เป็นเพื่อนศพทุกคืน เพราะเชื่อว่าวิญญาณผู้ตายยังอยู่กับศพในโลกนั่นเอง

นอกจากจะมีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย เมื่อครบ 7 วัน และเมื่อครบ 100 วันแล้ว ในทุกวันสงกรานต์ ชาวบ้านชัยพริกก็ยังมีการทำบุญรวมญาติและเซ่นไหว้ผีบรรพบุรุษ ภายในบ้านคนอีกด้วย เป็นประเพณีที่ชาวบ้านชัยพริกยึดถือปฏิบัติกันมาอย่างสม่ำเสมอ อันสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติที่ยังคงยึดเหนี่ยวกันอยู่อย่างแน่นแฟ้น

บทบาทของระบบศาสนาและความเชื่อของชาวบ้านชัยพริกที่นำมาถว้ สนับสนุนคำกล่าวของรองศาสตราจารย์ศรีศักร วัลถิโกดม ว่า “ การศึกษาเรื่องการถือผีในประเทศไทย ทำให้ทราบทัศนคติของคนไทยบางอย่างเป็นต้นแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน นั่นคือ ประชาชนเชื่อว่า ในโลกนี้ไม่ได้มีแต่คน สัตว์ และพรรณไม้เท่านั้น แต่ยังมีภูตผีและสิ่งศักดิ์สิทธิ์อีกมากมายหลายอย่าง ซึ่งหากได้รับการปฏิบัติตามที่เหมาะสมควรแล้ว ก็จะทำให้เรามีชีวิตอยู่เย็นเป็นสุข เพราะถึงเหล่านี้สามารถลดบันดาลความเจ็บป่วย ไข้คร่าช ภัยพิบัติต่าง ๆ หรือความสำเร็จแก่คนเราได้ การนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ หากได้ทำให้ความสำคัญของการถือผีลดน้อยลงไม่ ตรงกันข้ามกลับช่วยสนับสนุนการถือผีเสียด้วย ”

ประเพณีและพิธีกรรมยังเป็นกิจกรรมที่ผูกพันคนเข้าเป็นกลุ่ม ซึ่งหากสัมพันธ์กับความดีของการกระทำระหว่างกันอย่างมีแบบแผน จะเป็นตัววัดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในชุมชน ที่มีส่วนร่วมในค่านิยมและความเชื่ออันเดียวกัน จึงเห็นได้ว่าชุมชนบ้านชัยพริกมีความ

เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือญาติมากกว่าความเชื่อที่เป็นหลักการของศาสนาแต่เพียงอย่างเดียว เช่น พิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ชาวบ้านมีความสนใจน้อยกว่าพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครือญาติ

นอกจากนี้ การแสดงออกในพิธีกรรมเนื่องในวันสงกรานต์ จะมีลักษณะต่อต้านความสัมพันธภาพทางสังคมของคนที่ไม่เห็นความแตกต่างทางเพศ ถึงแก่ในในชีวิตประจำวันสังคมจะมีความเคร่งครัดมาก ความกตัญญูนี้ได้รับการผ่อนคลาย และแสดงออกในวันสงกรานต์อย่างเห็นได้ชัด พิธีกรรมที่แสดงออกในรูปการละเล่นในวันสงกรานต์ จึงเป็นพิธีกรรมที่ต่อต้านข้อห้ามระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ โดยเฉพาะระหว่างความสัมพันธ์ของผู้หญิง-ผู้ชาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย